

**Terugkoppeling
aangenomen moties
Congres 116**

Overzicht aangenomen moties Algemeen Organisatorische Moties (AOM's)

Congresnr.	Titel	Advies	Besluit
AOM 115.04	Afdrachtsregeling uitbreiden met wachtgeld periode	Neutraal	Aangenomen
AOM 115.06	Voorstel tot instellen (deels) bezoldiging van de functie van landelijk D66-voorzitterschap	Neutraal	Aangenomen
AOM 115.07	Onverenigbaarheid van de positie van landelijk D66-voorzitter met enig andere gekozen functie binnen de vereniging	Neutraal	Aangenomen
AOM 115.12	Instellen van een extern onderzoek naar de borging van de sociale veiligheid binnen D66	Ontraden	Aangenomen

Congresnr.	Titel	Advies	Besluit
AOM 116.01	Nieuw sociaal-liberaal verhaal over groene groei	Overnemen	Aangenomen
AOM 116.02	Sociaal-liberale visie op digitalisering	Overnemen	Aangenomen
AOM 116.03	Kinderen mee naar het congres	Overnemen	Aangenomen
AOM 116.04	Veilige werkcultuur D66	Overnemen	Aangenomen
AOM 116.06	Motie voor samenwerking met Water Natuurlijk tijdens de PS-campagne	Overnemen	Aangenomen
AOM 116.09	Openbaarmaking namen leden van Commissie Integriteits-onderzoeken	Overnemen	Aangenomen

Overzicht aangenomen politieke moties C116

Actuele Politieke Moties (APM's)

Congresnr.	Titel	Advies	Besluit
APM 116.01	Afkeuring regeringsdelegatie naar WK in Qatar	Overnemen	Aangenomen
APM 116.03	Naar een snelle uitvoering van de spreidingswet	Overnemen	Aangenomen

Politieke Moties (PM's)

Congresnr.	Titel	Advies	Besluit
PM 115.11	Verkortings wachlijsten GGZ	Overnemen	Aangenomen
PM 115.12	Budget voor extra begeleiding van zorgleerlingen in eigen beheer van basisscholen	Overnemen	Aangenomen
PM 115.15	Nederzettingen	Overnemen	Aangenomen
PM115.16	Concrete maatregelen nederzettingen	Overnemen	Aangenomen
PM 115.17	Concrete maatregelen Apartheid	Overnemen	Aangenomen

PM 115.18	Apartheidsregime	Overnemen	Aangenomen
PM 115.19	IMVO nationale wet	Overnemen	Aangenomen
PM 115.20	Plafond kosten asielzoekers uit budget ontwikkelings samenwerking	Overnemen	Aangenomen
PM 115.21	EU Perspectieven	Overnemen	Aangenomen
PM 115.22	Meer debat over Europese maatregelen in Tweede Kamer	Overnemen	Aangenomen
PM 115.23	Internationaal verdrag voor strafrechtelijke vervolging ter bescherming van het milieu, de biodiversiteit en ons ecosysteem	Overnemen	Aangenomen
PM 115.24	Wetgeving voor strafrechtelijke vervolging ter bescherming van het milieu, de biodiversiteit en ons ecosysteem	Overnemen	Aangenomen
PM 115.35	Stop algehele verkameringsverboden	Overnemen	Aangenomen
PM 115.37	De rol van de regio bij D66	Overnemen	Aangenomen
PM 116.02	Dwing duurzaam bouwen ook wettelijk af	Overnemen	Aangenomen
PM 116.04	Halveer de CO2 uitstoot van de luchtvaart in 2030	Ontraden	Aangenomen
PM 116.05	Geen aandelen in luchtvaart-maatschappijen meer	Neutraal	Aangenomen
PM 116.08	Behoud bestaand aanbod openbaar vervoer	Overnemen	Aangenomen
PM 116.09	OV voor iedereen	Neutraal	Aangenomen
PM 116.10	Landelijk verbod op afsteken consumentenvuurwerk	Neutraal	Aangenomen
PM 116.11	(G)een energiecompensatie voor studenten, een financiële tegenvaller die vraagt om een landelijke oplossing	Neutraal	Aangenomen
PM 116.13	Een structurele oplossing voor de vluchtelingenopvang (1)	Overnemen	Aangenomen
PM 116.14	Een structurele oplossing voor de vluchtelingenopvang (2)	Overnemen	Aangenomen
PM 116.15	Naar betekenisvolle, inclusieve en diverse feestdagen	Overnemen	Aangenomen
PM 116.16	Omgevingswet: geen halfbakken invoeringsdatum meer	Overnemen	Aangenomen
PM 116.17	Veilige en menselijke AI	Overnemen	Aangenomen
PM 116.18	Waarborgen rondom bevoegdheden AIVD/MIVD	Overnemen	Aangenomen
PM 116.19	Faciliteer kruidenrijk grasland om de afhankelijkheid van kunstmest te verminderen	Overnemen	Aangenomen
PM 116.20	Gelijkstroom (DC) micronetten in het elektriciteitssysteem	Overnemen	Aangenomen
PM 116.21	Naar een nieuwe groene revolutie	Overnemen	Aangenomen
PM 116.22	Regulerende energiebelasting (EB) en opslag duurzame energie (ODE) - vlaktax	Overnemen	Aangenomen

PM 116.23	Steun voor actiever inzetten realisatie CCS infrastructuur	Overnemen	Aangenomen
PM 116.24	Toevoegen internationaal klimaatplan aan de Klimaatwet	Neutraal	Aangenomen
PM 116.25	Verhoogde urgentie voor de grondstoffentransitie	Overnemen	Aangenomen
PM 116.26	Voorkomen van negatieve milieueffecten door het vervallen van de Nederlandse mestderogatie	Overnemen	Aangenomen
PM 116.27	Warmteschap (warmte-energiegemeenschap of -coöperatie) opnemen in de wet collectieve warmtevoorziening (WCW)	Overnemen	Aangenomen
PM 116.28	Gelijke behandeling mbo, hbo en wo verankeren in wet	Neutraal	Aangenomen
PM 116.29	Orde op zaken onderwijs-huisvesting	Overnemen	Aangenomen
PM 116.30	Menstruatiearmoede	Overnemen	Aangenomen
PM 116.31	Recht op sporten & bewegen voor iedereen	Overnemen	Aangenomen

AM 115.04 Algemeen Organisatorische
Motie

Titel motie: **Afdrachtsregeling uitbreiden met wachtgeld periode**

Indiener: Gelderland

Woordvoerder: Michiel Scheffer

Het D66 Congres op zaterdag 18 juni 2022 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- veel politieke ambtsdragers na het beëindigen van hun politieke loopbaan gedurende een bepaalde tijd wachtgeld ontvangen;
- wachtgeld vaak een gunstiger niveau en duur dan de WW heeft;

overwegende dat:

- het recht op wachtgeld mede ontstaat omdat D66 iemand heeft voorgedragen voor een politiek ambt;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- voorstellen aan de ledenvergadering te doen waarbij de afdrachtsregeling voor leden die namens D66 een politiek ambt hebben vervuld, zich uitstrekt tot wachtgeld na beëindiging van de politieke loopbaan;
- aan regio's en afdelingen te vragen een vergelijkbare bepaling op te nemen bij de kandidaatstelling voor wethouders en gedeputeerden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling
<p>De huidige praktijk binnen de vereniging dekt volgens het Landelijk Bestuur al voldoende de strekking van het verzoek in de motie. Het Landelijk Bestuur vraagt momenteel al op landelijk niveau aan alle oud-politici en oud-bestuurders of zij hun bijdrage willen blijven doen, zolang zij wachtgeld ontvangen. Meestal met een positief resultaat en met het daarbij komende voordeel dat dit soms ook voortduurt na de wachtgeldperiode.</p> <p>Tegelijkertijd heeft het Landelijk Bestuur de uitvoerbaarheid van deze motie getoetst en is hierbij tot de conclusie gekomen dat het bestuur geen voorstellen kan voorleggen om de regels omtrent het wachtgeld te wijzigen. De wachtgeldregeling is complex en veelomvattend en daardoor moeilijk te vatten in een concrete</p>

bepaling voor in de reglementen. Onder andere omdat we als partij niet kunnen controleren tot welk moment iemand wachtgeld ontvangt.

Het Landelijk Bestuur is voornemens om dit proces ook actiever met afdelingen en regio's te delen, zodat ook op lokaal niveau afspraken gemaakt kunnen worden met oud-politici en oud-bestuurders over het doen van een bijdrage na een zittingstermijn.

AOM115.06 Algemeen Organisatorische Motie

Titel motie: **Voorstel tot instellen (deels) bezoldiging van de functie van landelijk D66-voorzitterschap**

Indiener: Ledenvergaderingen D66 Gelderland, D66 Verenigde Staten, thema-afd Europa & thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Eelco Keij

Het D66 Congres op zaterdag 18 juni 2022 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- D66 de tweede grootste politieke partij van Nederland is, dat D66 een regeringspartij is en dat deze positie een omvangrijker pakket aan taken en verantwoordelijkheden met zich meebrengt, in het bijzonder voor de functie en het functioneren van de landelijk D66-voorzitter;

overwegende dat:

- de landelijk D66-voorzitter gekozen is op volledig onbezoldigde basis;
- het takenpakket van deze functie inmiddels zoveel tijd in beslag neemt, dat dit in de praktijk niet meer goed verenigbaar is met enige andere fulltime functie;
- de functie van landelijk D66-voorzitter voor elk D66-lid bereikbaar moet blijven;
- de functie van landelijk D66-voorzitter een 24/7 beschikbaarheid vereist, zowel in bereikbaarheid als aandacht;
- de functie van landelijk D66-voorzitter alle focus verdient, zonder afleiding of mogelijke belangenverstremming van binnen de partij;
- de functie van landelijk D66-voorzitter een professionele inzet vraagt en dito vergoeding niet meer dan normaal is, gezien de gevraagde inzet en verantwoordelijkheden;
- de partij er onder lijdt wanneer de landelijk voorzitter niet de tijd aan de functie kan geven die zij en de partij verdienen;
- een nette bezoldigingsregeling een verdere professionalisering zou betekenen van de functie en waardering voor zowel mogelijke kandidaten als de partij zelf;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- bij het volgende congres een wijzigingsvoorstel van de relevante interne regels aan de leden voor te leggen, waarin wordt bepaald dat de functie van landelijk D66-voorzitter gewijzigd zal worden in een deels of volledige bezoldigde functie;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het Landelijk Bestuur heeft naar aanleiding van deze motie enkele informatierondes gehad en gesprekken gevoerd met andere politieke partijen. Daarna heeft het Landelijk Bestuur besloten een tijdelijke commissie te vragen om met een advies te komen over het eventueel bezoldigen van de partijvoorzitter. Deze commissie bestond uit Gerard Schouw, Ingrid van Engelshoven, Roel Masselink en Benito Walker. De commissie is met een advies gekomen, welke het Landelijk Bestuur heeft gevolgd. Daaruit voortvloeiend heeft het Landelijk Bestuur een besluit voorgelegd aan het congres (<https://www.mijnd66.nl/cms/media/3093/besluit-bezoldigd-partijvoorzitter.pdf>).

AOM115.07

Algemeen Organisatorische Motie

Titel motie: **Onverenigbaarheid van de positie van landelijk D66-voorzitter met enig andere gekozen functie binnen de vereniging**

Indiener: Ledenergaderingen D66 Gelderland, D66 Verenigde Staten, thema-afd Europa & thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Eelco Keij

Het D66 Congres op zaterdag 18 juni 2022 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- D66 de tweede grootste politieke partij van Nederland is en dat deze positie een omvangrijker pakket aan taken en verantwoordelijkheden met zich meebrengt, in het bijzonder voor de functie en het functioneren van de landelijk D66-voorzitter;

overwegende dat:

- het landelijk D66-voorzitterschap een door de leden gekozen functie is;
- de functie van landelijk D66-voorzitter een 24/7 beschikbaarheid vereist; zowel in bereikbaarheid als aandacht;
- de functie van landelijk D66-voorzitter steeds meer tijd is gaan vergen;
- de functie van landelijk D66-voorzitter in het kader van mogelijke belangenverstremgeling gevrijwaard moet blijven van andere (gekozen) machtsposities binnen de partij, waarmee zowel deze functie als de partij beter beschermd zullen zijn;
- de landelijk D66-voorzitter de afgelopen jaren een zeer belangrijke rol heeft gespeeld bij interne klachtenafhandelingen en deze rol naar alle waarschijnlijkheid zal blijven vervullen;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- bij het volgende congres een wijzigingsvoorstel van de relevante regels aan de leden voor te leggen, waarin wordt bepaald dat de functie van landelijk D66-voorzitter en de functie van enige andere gekozen functie binnen of namens de partij onverenigbaar zijn;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het Landelijk Bestuur legt tijdens Congres 117 een voorstel voor tot een bezoldigde partijvoorzitter (<https://www.mijnd66.nl/cms/media/3093/besluit-bezoldigd-partijvoorzitter.pdf>).

Het Landelijk Bestuur vindt het in beginsel onwenselijk dat een bezoldigde voorzitter voor 32 tot 36 uur per week nog een andere functie binnen of namens de partij heeft. Deze onwenselijkheid zal worden meegenomen in het proces van het komen tot een nieuwe partijvoorzitter.

Daarnaast wordt de pilot van het bezoldigen van de partijvoorzitter na twee jaar geëvalueerd. Na deze evaluatie wordt bekeken of het bezoldigen van de partijvoorzitter wordt voortgezet. Indien dit het geval is, zal er worden gekeken welke zaken moeten worden vastgelegd in de reglementen. Hierbij zal dan ook aandacht zijn voor het opnemen van eventuele onverenigbaarheden in de reglementen.

AM 115.12 Algemeen Organisatorische
Motie

Titel motie: **Naar een verbeterde borging van de sociale veiligheid binnen
D66**

Indiener: Arjan de Boer

Woordvoerder: Arjan de Boer

Het D66 Congres op zaterdag 18 juni 2022 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- Volgens De Volkskrant de zaak-Van Drimmelen verkeerd zou zijn afgehandeld door het landelijk bestuur
- Volgens De Volkskrant drie andere (voormalige) D66-prominenten de oproep van D66-leden om opheldering om de zaak-Van Drimmelen steunen maar niet “met hun naam in de krant durven omdat ze vrezen voor de gevolgen voor hun loopbaan”.

overwegende dat:

- Het landelijk bestuur heeft toegegeven fouten te hebben gemaakt bij het afhandelen van het BING-rapport.
- Het landelijk bestuur naar aanleiding van het BING-rapport een laagdrempeligere meldstructuur en een beter netwerk van vertrouwenspersonen inclusief een extern vertrouwenspersoon heeft ingesteld. Ook heeft het landelijk bestuur nu een Commissie Integriteitsonderzoeken die op afstand van het landelijk bestuur eventuele meldingen onderzoekt. Daarnaast adviseert het Team Verantwoord Gedrag de partij gevraagd en ongevraagd over wat verantwoord gedrag is.
- Dat drie andere (voormalige) D66-prominenten de oproep steunen maar vrezen voor hun loopbaan erop wijst dat er mogelijk geen veilige sfeer is binnen de partij om misstanden aan te kaarten.
- Een veilige sfeer essentieel is om misstanden te voorkomen en om de verbeteringen die het landelijk bestuur naar aanleiding van het BING-rapport heeft gedaan tot hun recht te laten komen op zowel landelijk, regionaal en lokaal niveau.

spreekt uit dat:

- Het landelijk bestuur richtlijnen en/of aanbevelingen ontwikkelt voor besturen en fracties op landelijk, regionaal en lokaal niveau, om de sociale veiligheid te borgen.
- Het landelijk bestuur deze richtlijnen en/of aanbevelingen onderbouwt met een (extern) onderzoek naar het borgen van de sociale veiligheid.

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling
Dit jaar wordt de huidige meldstructuur binnen de vereniging geëvalueerd. Het Landelijk Bestuur zal de evaluatiecommissie vragen om ook te kijken naar de

preventieve kant van integriteit en wat daarop aanvullend nog kan worden gedaan op de verschillende niveaus binnen de vereniging. Het Landelijk Bestuur zal op een adequate wijze opvolging geven aan de uitkomsten van de evaluatie en de aanbevelingen van de evaluatiecommissie. De uitkomsten van de evaluatie worden in het najaar van 2023 verwacht.

AOM116.01

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie:

Nieuw sociaal-liberaal verhaal over groene groei

Indiener:

Has Bakker e.a.

Woordvoerder:

Has Bakker

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- we te maken hebben met een klimaatcrisis en een biodiversiteitscrisis;
- Nederland de doelstelling heeft van een circulaire economie in 2050 en 50% circulaire economie in 2030;
- er een trend is om 'groei' in een breder perspectief te plaatsen dan via de stijging van het Bruto Binnenlands Product alleen, bijvoorbeeld via 'Brede Welvaart' (CBS) of de 'Donuteconomie' (Raworth);

overwegende dat:

- D66 het adagium van 'groene groei' aanhangt;
- sinds de Club van Rome - en 50 jaar na dato actueler dan ooit - grote vraagtekens worden gezet bij de vraag of groene groei realistisch is omdat we steeds meer en steeds duidelijker tegen de grenzen en capaciteit van onze planeet aanlopen (klimaat, biodiversiteit, grondstoffen, mensenrechten);
- we ons economische systeem echt anders moeten gaan inrichten om wel binnen deze planetaire grenzen en capaciteit te blijven;
- we niet blindelings kunnen vertrouwen op technische innovaties die de bovengenoemde crises gaan oplossen;
- 'groen' en 'groei' hiermee in toenemende mate op gespannen voet staan en dit vraagt om een fundamentele herziening van de visie van D66 hierop;
- een opkomende stroming zelfs spreekt van de noodzaak tot ontgroeien (degrowth);

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- in voorbereiding op het volgende landelijke Tweede Kamer-verkiezingsprogramma aan de Permanente Programmacommissie het verzoek te doen om een nieuw sociaal-liberaal verhaal te ontwikkelen over (de wenselijkheid van) groene groei, ons economisch systeem en de grenzen en capaciteit van onze planeet;
- dit in het licht te plaatsen van mensenrechten, het streven naar brede welvaart en een circulaire economie, en het tegengaan van de klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis;

- hierin op te trekken met de Van Mierlo Stichting, thema-afdelingen en politieke vertegenwoordigers van de partij, en dit voor eind 2023 af te ronden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het Landelijk Bestuur heeft uitvoering gegeven aan deze motie door de PPC te vragen om met dit thema aan de slag te gaan. Momenteel werkt de PPC aan het thema 'groeien in tijden van schaarste' als voorbereiding op komende verkiezingsprogramma's. Daarbinnen verkent de PPC verschillende scenario's voor de economie. Denk hierbij aan selectieve groei, groene groei of post-groei.

Hierin trekt de PPC ook op met de Mr. Hans van Mierlo Stichting. Zo organiseert de VMS op vrijdag 9 juni 2023 het symposium 'Op zoek naar de economie van de toekomst'. Te zijner tijd kan de PPC ook een aanvraag doen bij thema-afdelingen voor input.

AOM116.02

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Sociaal-liberale visie op digitalisering**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Digitaal66

Woordvoerder: Mark Hopman

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- digitalisering onze samenleving op vele terreinen ingrijpend heeft veranderd en dat ook in de komende jaren nog verder zal toenemen;
- de ontwikkelingen op dit gebied in grote mate worden bepaald door een beperkt aantal mondiale commerciële partijen;
- Europese, nationale en lokale overheden in beperkte mate sturing geven aan dit maatschappelijk proces;

overwegende dat:

- digitalisering enorme kansen biedt voor de samenleving maar tegelijkertijd vraagt om bescherming van belangen en waarden van organisaties en individuele burgers;
- digitalisering gevolgen heeft voor vrijwel alle sectoren en beleidsterreinen;
- D66 nog geen duidelijke visie heeft op het gebied van digitalisering;
- er binnen de partij veel kennis van dit domein aanwezig is en de thema-afdeling Digitaal66 heeft aangegeven hier invulling aan te willen geven;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- een integrale, samenhangende sociaal-liberale visie te ontwikkelen op het gebied van digitalisering in de samenleving en hiertoe de samenwerking tussen de verschillende thema-afdelingen en Digitaal66 actief aan te jagen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het Landelijk Bestuur heeft uitvoering gegeven aan deze motie door de ruimte te geven aan de thema-afdeling Digitaal66 om tot een sociaal-liberale visie op digitalisering te komen. Momenteel is Digitaal66 bezig om deze visie vorm te geven.

AOM116.03

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Kinderen mee naar het congres**

Indiener: Ledenvergadering afdeling België & Luxemburg

Woordvoerder: Joost Hermans

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- het bieden van gelijke kansen een fundamenteel streven is voor sociaal-liberalen;
- zorgtaken, zoals ouderschap, een beperkende factor kunnen zijn voor politieke participatie, en dat dit disproportionele impact heeft op de politieke participatie van vrouwen;

overwegende dat:

- het partijcongres een vitaal onderdeel van politieke participatie is;
- kinderopvang een bewezen methode is om participatie van ouders te versterken;
- er verder onderzoek nodig is naar het aansprakelijkheidsvraagstuk;
- ouderparticipatie leidt tot een alternatieve vorm van verantwoordelijkheid;
- kinderopvang geld kost, wat niet door iedereen opgebracht kan worden;
- waar nodig en mogelijk een vrijwillige bijdrage kan worden gevraagd;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- om met een plan te komen om de D66-congressen meer kindvriendelijk te maken, bijvoorbeeld door het verzorgen van een speelruimte met toezicht en activiteiten (zoals knutselen, schminken), het verzorgen van een ruimte voor borstvoeding of kolven, het verzorgen van een slaapruijnte voor middagdutjes en het verzorgen van een verschoonplek/ruimte met verschoontafel indien die niet aanwezig is op de gekozen locatie;
- om daarin passende oplossingen mee te nemen om de aansprakelijkheid te dekken;
- om daarin een financieel plan voor deze kindvriendelijke aspecten mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Naar aanleiding van deze motie is besloten om het Congres kindvriendelijker te maken. Aan het Landelijk Bestuur is gevraagd een plan op te stellen om kinderactiviteiten en opvang te regelen. Op Congres 117 wordt er gestart met de pilot kinderopvang.

Pilot kinderopvang:

- Er is tijdens Congres 117 kinderopvang beschikbaar via een gecertificeerde opvang naastgelegen aan de Congreslocatie. Zij hebben plek voor 14 kinderen variërend van 0 tot 12 jaar. Deze opvang zal geopend zijn van 09.00 uur tot 18.00 uur, passend aan het Congresprogramma.
- De kinderopvanglocatie organiseert kinderactiviteiten voor alle leeftijden en draagt zorg voor de juiste voeding. Ook hebben zij beschikking over een slaapruiimte voor middagdutjes.
- De kosten voor de opvang zijn €91,80 per kind.
- Aangezien de motie ook oproept om toegankelijk te zijn voor elk lid, is er gekozen voor een bijdrage van €45,00 per kind.

Voorafgaand aan het Congres zal de pilot kenbaar gemaakt worden via de reguliere uitnodigingen voor het congres. Het aanmelden van kinderen verloopt via de ticketshop. De pilot zal na Congres 117 geëvalueerd worden.

AOM116.04

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Veilige werkcultuur D66**

Indiener: Indra Kamphof e.a.

Woordvoerder: Indra Kamphof

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- op zondag 15 mei kwamen zo'n 250 leden bij elkaar in 's-Hertogenbosch om met elkaar in gesprek gegaan over integriteit.;
- "inclusie" het kernbegrip is in het Strategisch plan "Landelijk Bestuur D66 voor de periode 2022-2026 (Plan2026)".,;
- er een onafhankelijke evaluatie over de "meldstructuur" in de planning staat voor najaar 2022;
- wij als partij staan voor diversiteit inclusie en veiligheid;
- een veilige werkomgeving essentieel is voor continuïteit van D66 en sociale veiligheid onlosmakelijk verbonden is met diversiteit en inclusie;

overwegende dat:

- evaluatie in het belang is van de diversiteit, inclusie en veiligheid binnen D66;
- D66 zich moet blijven ontwikkelen in diversiteit, inclusie en veiligheid;
- de laagdrempeligheid van de "meldstructuur" essentieel is;
- een veilige werkomgeving onder druk staat in het huidige politieke klimaat;
- D66 adequaat en grondig moet handelen bij meldingen van ongewenst gedrag;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- concrete stappen en doelstellingen te formuleren voor de periode van 2023 tot 2026 om een veilige werkomgeving verder te ontwikkelen voor werknemers, vrijwilligers en leden, deze toe te voegen aan het Strategische plan en de leden te informeren;
- het stuk van het Team verantwoord gedrag (TVG) "Grondslagen van Goed Gedrag" uitgebracht op 5 november 2021 te herzien en hierbij definities van grensoverschrijdend gedrag toe te voegen met als doel: adequaat handelen zonder grijs gebied. Zo kan iedereen verantwoordelijkheid nemen voor gedrag en weet iedereen welk gedrag ongewenst en welk gedrag gewenst is;
- niet te wachten op de onafhankelijke evaluatie over de "meldstructuur" maar het melden van grensoverschrijdend gedrag makkelijker en toegankelijker te maken op de website in "Mijn D66";

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het Landelijk Bestuur heeft de verzoeken in deze motie als ondersteunend aan haar beleid meegenomen voor 2023. Het Landelijk Bestuur geeft momenteel verder vorm aan het integriteitshuis van D66. Daarbij heeft het inzetten op een veilige vereniging voor iedereen de volle aandacht van het bestuur. Verder zal het Team Verantwoord Gedrag (TVG) de vereniging in blijven gaan om het gesprek over hoe wij als leden met elkaar omgaan te stimuleren en te faciliteren.

Dit jaar wordt ook de huidige meldstructuur binnen de vereniging geëvalueerd. Het bestuur zal de evaluatiecommissie vragen ook naar de wijze van melden en het meldformulier te kijken en hierop aanbevelingen te doen. Het Landelijk Bestuur zal op een adequate wijze opvolging geven aan de uitkomsten van de evaluatie en de aanbevelingen van de evaluatiecommissie. De uitkomsten van de evaluatie worden in het najaar van 2023 verwacht.

AOM116.06

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie:

Motie voor samenwerking met Water Natuurlijk tijdens de PS-campagne

Indiener:

Ledenvergadering afdeling Rotterdam

Woordvoerder:

Mark Hopman

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de waterschapsverkiezingen van 2023 samenvallen met de verkiezingen voor de Provinciale Staten;
- D66 niet op eigen titel meedoet aan de waterschapsverkiezingen, maar sinds de oprichting van Water Natuurlijk steun betuigt aan die laatste;

overwegende dat:

- een goede bondgenoot in de waterschappen goud waard is voor de provincie;
- Water Natuurlijk in lijn handelt met de duurzame- en progressieve waarden van D66;
- de burger misschien geen duidelijk beeld heeft van Water Natuurlijk, maar wel van D66;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- samen op te trekken met Water Natuurlijk bij de campagne voor de Provinciale Staten;
- zo veel mogelijk de campagne-evenementen te coördineren met Water Natuurlijk om daar invulling aan te kunnen geven;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

In de aanloop naar de verkiezingen voor de Provinciale Staten en de Waterschappen is op een aantal manieren invulling gegeven aan de samenwerking met Water Natuurlijk. De landelijke besturen van D66 en Water Natuurlijk hebben werkafspraken gemaakt om deze samenwerking goed te laten verlopen.

De afgelopen campagne is Water Natuurlijk in het ledenblad 'Democraat' meerdere keren uitgelicht, zijn kandidaten van Water Natuurlijk voor activiteiten als het congres, de campagneaftrap en de uitslagenavond uitgenodigd en is Water Natuurlijk op een half miljoen D66-flyers vermeld als onze partner in de waterschappen. Ook zijn campagneuitingen van Water Natuurlijk door D66-vrijwilligers verspreid. Daarnaast is de samenwerking op diverse webpagina's en mailings vermeld. Het Landelijk Bestuur kijkt terug op een fijne samenwerking, met een groei voor Water Natuurlijk van 91 naar 98 zetels.

AOM116.09

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie:

Openbaarmaking wacht leden van Commissie Integriteitsonderzoeken

Indiener:

Blanca de Louw e.a.

Woordvoerder:

Blanca de Louw

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- D66 een 'Commissie Integriteitsonderzoeken' heeft die als taak heeft om binnengekomen meldingen over mogelijke integriteitsschendingen te onderzoeken;
- de Commissie na afloop van het onderzoek een rapport opstelt en dit aan het Landelijk Bestuur aanbiedt;
- de Commissie inmiddels al minstens één kwestie heeft onderzocht en daarover heeft gerapporteerd, zo blijkt uit berichtgeving van het NRC uit mei 2022;
- op de website van D66 vermeld staat dat de leden van de Commissie zijn benoemd door het Landelijk Bestuur aan de hand van het vastgestelde profiel;
- de leden van de Commissie niet staan vermeld op de website;

overwegende dat:

- D66 een partij is die transparantie over het eigen handelen hoog in het vaandel heeft staan;
- het onwenselijk is dat leden niet kunnen achterhalen welke personen mogelijke integriteitsschendingen onderzoeken en daarover rapporteren;
- de Commissie nu in feite een soort spookcommissie is;
- leden het recht hebben om te weten welke personen rapporteren over mogelijk integriteitsschendingen, te meer dit vergaande gevolgen kan hebben voor alle bij de casus betrokken personen;
- anonimiteit van de Commissie des te onwenselijker is gezien het feit dat de Commissie door het Landelijk Bestuur wordt benoemd;

roept het Landelijk Bestuur op:

- om alle namen van de leden van de Commissie Integriteitsonderzoeken op de website te publiceren, zonder vermelding van verdere contactgegevens;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het Landelijk Bestuur heeft gehoor gegeven aan de oproep van de leden om de namen van de leden van de Commissie Integriteitsonderzoeken (CIO) te publiceren. De namen van alle leden van de CIO zijn reeds gepubliceerd op <https://d66.nl/integriteit/commissie-integriteitsonderzoeken/>.

Actuele Politieke Moties (APM's)

APM116.01

Actueel Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Afkeuring regeringsdelegatie naar WK in Qatar**

Indiener: Tim Vos-Goedhart

Woordvoerder: Tim Vos-Goedhart

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de Tweede Kamer op 25 februari 2021 heeft uitgesproken dat er geen regeringsafvaardiging naar het WK in Qatar diende te gaan;
- het kabinet weigert om uitvoering te geven aan deze motie zoals gemeld aan de TK per brief op 19 oktober 2022;
- de mensenrechtenschendingen nog niet zijn gestopt in Qatar zoals blijkt uit berichtgeving op 28 oktober van de NOS over het gedwongen verlaten van huizen door arbeiders.;

overwegende dat:

- de TK-fractie van D66 reeds heeft geprobeerd om een middenweg te vinden per motie op 1 november j.l. met de CU maar hiervoor geen meerderheid was;
- er een consequentie dient te zijn aan het niet uitvoeren van deze motie maar de ultieme consequentie, een vertrek uit de coalitie, nu niet de constructieve oplossing is die nodig is;

spreekt uit dat:

- de leden van D66 de keuze van dit kabinet afkeuren om met een delegatie namens de regering bij het WK in Qatar te zijn;
- leden van het kabinet die daar namens D66 plaats hebben genomen zich zo sterk mogelijk moeten uitspreken, intern en extern, tegen alle mensenrechtenschendingen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- de handelswijze van het kabinet, het volledig naast zich neer leggen van de motie en zo de wil van de Kamer negerend, in de meest sterke bewoordingen af te keuren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De Tweede Kamerfractie van D66 is blij met het aannemen van deze motie. Deze uitspraak heeft ons gesterkt in onze acties tegen de regeringsdelegatie van het kabinet naar het WK in Qatar. Dit heeft de fractie gedaan met uitlatingen, moties en het agenderen van dit onderwerp bij het vragenuur en sportdebatten. Naast deze uitingen heeft D66 zich tevens ervoor ingespannen dat het kabinet met een strategie komt hoe we in de toekomst voorkomen dat zulke toernooien in landen worden georganiseerd waar mensenrechten en arbeidsomstandigheden dermate zwaar onder druk staan. In de komende tijd zullen we blijvende aandacht voor deze opgave vragen.

APM116.03

Actueel Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Naar een snelle uitvoering van de spreidingswet**

Indiener: Frank Schoonbeek

Woordvoerder: Maria Martinez Doubiani

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- op 8 november het 'Wetsvoorstel gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorziening' is gepresenteerd;
- deze wet eindelijk rust in de asielketen kan brengen, kan zorgen voor meer opvangplaatsen en een eerlijker verdeling over Nederland;
- de uitwerking nog nader geconcretiseerd moet worden;
- gezien de huidige situatie van opvang van vluchtelingen deze nadere uitwerking niet kan wachten tot een volgend congres;

overwegende dat:

- het effect van de wet voor zowel asielzoekers als gemeenten en medewerkers in de asielketen niet de dag na inwerkingtreding direct zichtbaar zal zijn;
- meer grip op migratie, ook in licht zaken als demografie en nu vastlopende asielketen, een belangrijk uitgangspunt is voor de uitwerking van de wet;
- migratie niet alleen een opgave is, maar ook een oplossing kan zijn;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- bij de uitwerking van het 'Wetsvoorstel gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorziening' te waarborgen dat niet onderhandeld kan worden over de rechten van vluchtelingen zoals vastgelegd in het "VN Vluchtelingenverdrag" en de Europese richtlijnen ten aanzien van de opvang van asielzoekers (de "Opvangrichtlijn");
- bij de uitvoering van deze wet te sturen op kleinschalige, en altijd humane opvang, en deze opvang niet meer continu op- en af- te schalen;
- zorg te dragen dat de crisisnoodopvang snel kan worden afgebouwd, door de spreidingswet actief uit te voeren en bij de inrichting van de toekomstige, permanente, opvangplekken rekening te houden met de privacy en mentale gezondheid van asielzoekers;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Op het moment van terugkoppeling ligt het definitieve wetsvoorstel nog niet ter behandeling in de Tweede Kamer. In de eerste variant van het wetsvoorstel dat in november 2022 ter consultatie is aangeboden, kwamen alle verzoeken uit voorliggende motie goed tot uiting. In het Coalitieakkoord is opgenomen dat we ons bij asiel- en migratiebeleid altijd houden aan internationale en Europese regels, daar zullen we dit en alle andere voorstellen dan ook doorlopend op toetsen. Het geconsulteerde voorstel gaf verder expliciet de mogelijkheid tot kleinschalige opvang, iets waar D66 veelvuldig en lang voor heeft gepleit. Het doel van de wet is daarnaast het voorkomen – en op korte termijn afbouwen – van crisisnoodopvang. Daar wordt ook nu, nog voordat de wet is behandeld en in werking is getreden, al hard aan gewerkt en de fractie houdt daar voortdurend vinger aan de pols waarbij ook nadrukkelijk aandacht is voor de kwaliteit van de opvang. Ondanks deze inzet zal het nog enige tijd nodig hebben voordat de crisisnoodopvang helemaal is afgebouwd, maar zolang dit duurt blijft de fractie aandacht vragen voor een zo hoog mogelijke kwaliteit binnen deze opvang.

Politieke moties (PM's)

PM115.11 Politieke Motie **Pre-advies:** Overnemen

Titel motie: **Verkorting wachtlijsten GGZ**

Indiener: Mark Mulder e.a.

Woordvoerder: Mark Mulder

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- het groeiend aantal wachtlijsten binnen de GGZ een ongewenst probleem is dat de toegankelijkheid tot de zorg belemmert;
- de IGJ en de NZa een aanbevelingsbrief hebben geschreven aan minister Blok om diverse maatregelen te nemen, teneinde de problematiek rondom wachtlijsten beter het hoofd te kunnen bieden;
- weinig zicht bestaat op de zorgbehoefte en het zorgaanbod in de regio;
- door slechte samenwerking tussen de betrokken partners weinig doorstroom van cliënten plaatsvindt;
- de regionale taskforces per regio een verschillende functie vervullen door het nemen van meer of minder verantwoordelijkheid in de problematiek rondom wachtlijsten en per regio verschillende partijen hierbij de gewenste samenwerking negatief beïnvloeden;
- geen gecoördineerde samenwerking is in de terugdringing van de problemen van de wachtlijsten binnen de GGZ;

overwegende dat:

- uit de aanbevelingsbrief als advies voortvloeit dat regio's waar weinig of geen wachtlijsten zijn tot voorbeeld zouden moeten dienen voor andere regio's;
- meer inzicht geboden zou moeten worden in de zorgbehoefte en het zorgaanbod;
- betere afspraken tussen de diverse betrokken partners over de doorstroom van cliënten zouden moeten worden gemaakt;
- zorgverzekeraars op grond van hun zorgplicht een actievere rol zouden moeten vervullen in de bekorting van wachtlijsten;
- zij bij uitstek geschikt zijn hierbij een coördinerende rol te vervullen door hun spilfunctie;

verzoekt de Tweede Kamerfractie en het Landelijk Bestuur:

- meer aandacht te besteden aan de wachtlijstproblematiek binnen de GGZ;

spreekt uit dat:

- zorgverzekeraars per taskforceregio een coördinerende rol zullen vervullen in de problematiek rondom de wachtlijsten binnen de GGZ;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- Voorts de aanbevelingen uit de aanbevelingsbrief van de IGJ en de NZa d.d. 12 november 2020 ter harte te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De wachtlijsten in de GGZ en de verkorting daarvan zijn een belangrijk aandachtspunt voor de Tweede Kamerfractie en blijven ook een aandachtspunt in debatten die er nog komen.

In het integraal zorgakkoord (iza) zijn goede afspraken gemaakt met veldpartijen in de GGZ, maar ook daarbuiten, over het bestrijden van de wachtlijsten in de GGZ. We gaan bijvoorbeeld toe naar een meer regionale aanpak van de problematiek, gericht op duurzame samenwerking tussen de GGZ, huisartsen en sociaal domein. Zowel bij triage, als bij voor- en nazorg van GGZ patiënten. Er is een (uniforme) werkwijze ontwikkeld waarmee ingezet wordt op het binnen 1-2 weken houden van een verkennend gesprek met de patiënt, zodat deze niet lang op de intake hoeft te wachten. Ook wordt er gekeken hoe domeinoverstijgende samenwerking ook beter bekostigd kan worden.

Rens Raemakers heeft daarnaast schriftelijke vragen gesteld aan minister Helder over de wachtlijsten in de GGZ en moties ingediend over betere samenwerking en de inzet van ervaringsdeskundigen in de GGZ.

PM115.12

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **Budget voor extra begeleiding van zorgleerlingen in eigen beheer van basisscholen**

Indiener: Vivian Muller-Laumans e.a.

Woordvoerder: Vivian Muller-Laumans

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- leerkrachten en interne begeleiders op basisscholen deskundig zijn;
- het samenwerkingsverband beslist over élk zorgarrangement, zij bepalen of een kind budget krijgt voor extra hulp op school;
- meer inclusief onderwijs in de toekomst betekent meer leerlingen met zorg in het reguliere basisonderwijs;

overwegende dat:

- leerkrachten en intern begeleiders professionals zijn en zelf kunnen vaststellen of een kind extra begeleiding nodig heeft;
- De onderzoekstrajecten en tussentijdse terugkoppelingen van de samenwerkingsverbanden bij élk zorgarrangement leiden tot bureaucratie en dit tijd/geld kost;
- het samenwerkingsverband ook enkel ingeschakeld zou kunnen worden op het moment dat de basisschool behoefte heeft aan deze expertise;
- budget in eigen beheer van basisscholen snel ingezet kan worden voor de praktische ondersteuning van zorgleerlingen in plaats van op te gaan aan overleg en bureaucratie;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich er toe in te zetten budget voor de extra begeleiding van zorgleerlingen in eigen beheer van basisscholen te laten komen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting

Na indiening van deze motie heeft de Tweede Kamer niet gedebatteerd over passend onderwijs. Er is een debat passend onderwijs op woensdag 5 april en een debat zorg en onderwijs op 31 mei. De Kamerfractie zal bij deze gelegenheden de aangenomen motie van de indiener betrekken. Daarnaast zal de fractie doorgaan met de eigen initiatiefwet over het leerrecht, waarbij het eenvoudiger wordt onderwijs en zorgbudgetten te combineren. Onderwijs-, jeugdhulp- en zorgbudgetten dienen nu strikt gescheiden te blijven. Dat leidt tot vertraging en belemmeringen om de gepaste ondersteuning te bieden door de school. Het voorstel is om het voor scholen mogelijk te maken dat het onderwijsbudget ook ingezet mag worden voor de cofinanciering van een onderwijs(zorg)arrangement. Hiermee halen we een groot knelpunt weg.

PM115.15

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Nederzettingen**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de VN Veiligheidsraad al meerdere resoluties heeft aangenomen waarin Israël is opgeroepen om te stoppen met het bouwen van nederzettingen (resolutie 452 in 1979 en resolutie 465 in 1980) en de bevolkingssamenstelling van de in 1967 veroverde gebieden niet te veranderen (resolutie 446, 1979);
- de nederzettingen volgens internationaal recht illegaal zijn, zoals de VN Veiligheidsraad in 2016 bevestigd heeft (resolutie 2334);
- D66 voor een twee-staten oplossing is in het conflict tussen Israël en de Palestijnen, waarbij de grenzen van 1967 het uitgangspunt vormen;

overwegende dat:

- Israël veel land buiten de grenzen van 1967 heeft geannexeerd en daar nederzettingen heeft gebouwd;

verzoekt de Tweede Kamerfractie en de delegatie in het Europees Parlement:

- de Israëlische annexaties en nederzettingen buiten de grenzen van 1967 te veroordelen en zich in te zetten om de Israëlische bezetting van Palestijnse gebieden te beëindigen (met uitzondering van Israëlische faciliteiten die nodig zijn om de Israëlische veiligheid te waarborgen);

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De fractie is zeer kritisch op het Israëlische nederzettingenbeleid en heeft dit in meerdere debatten met de minister van Buitenlandse zaken streng veroordeeld. Daarnaast hebben wij middels een [set Kamervragen](#) wederom aandacht gevraagd voor aangenomen moties die Israël zouden moeten bewegen naar het staken van dit illegale beleid om terug te keren naar een mogelijke tweestatenoplossing. De minister van Buitenlandse Zaken heeft hier teleurstellend op gereageerd. Voor nieuwe moties op dit punt lijkt een meerderheid nog niet in zicht. We blijven dit onderwerp aansnijden bij toekomstige debatten en zullen pleiten voor een apart debat over het Midden Oosten Vredesproces. Daar zullen we ook de corruptie aan Palestijnse kant en het uitblijven van verkiezingen eveneens aan de kaak stellen.

PM115.16

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Concrete maatregelen Nederzettingen**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- Israël haar machtspositie misbruikt om de Palestijnse gebieden te annexeren (ten opzichte van de grenzen voor de oorlog in 1967);

overwegende dat:

- nederzettingen niet nodig zijn om de veiligheid in Israël te garanderen, en sancties het enige middel lijken om het gedrag van Israël te wijzigen;

roept de Tweede Kamerfractie en de delegatie in het Europees Parlement op:

- zich duidelijk uit te spreken én in te zetten voor concrete maatregelen tegen Israël met als doel het beëindigen van de Israëlische annexatie van Palestijnse gebieden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling
De fractie is zeer kritisch op het Israëlische nederzettingenbeleid en heeft dit in meerdere debatten met de minister van Buitenlandse zaken streng veroordeeld. Daarnaast hebben wij middels een set Kamervragen wederom aandacht gevraagd voor aangenomen moties die Israël zouden moeten bewegen naar het staken van dit illegale beleid om terug te keren naar een mogelijke tweestatenoplossing. De minister van Buitenlandse Zaken heeft hier teleurstellend op gereageerd. Voor nieuwe moties op dit punt lijkt een meerderheid nog niet in zicht. We blijven dit onderwerp aansnijden bij toekomstige debatten en zullen pleiten voor een apart debat over het Midden Oosten Vredesproces.

PM115.17

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **Concrete maatregelen Apartheid**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- Israël haar machtspositie misbruikt om een apartheidsregime te voeren;

overwegende dat:

- apartheid onacceptabel is en sancties het enige middel lijken om het gedrag van Israël te wijzigen;

roept de Tweede Kamerfractie en de delegatie in het Europees Parlement op:

- om zich duidelijk uit te spreken én in te zetten voor concrete maatregelen tegen Israël met als doel het beëindigen van het Israëlische apartheidsregime;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting
We hebben ons hier duidelijk over uitgesproken in de Tweede Kamer en voorstellen en Kamervragen ingediend langs de lijn van de motie. Het kabinet deelt wel dat er grote misstanden zijn, maar niet dat daarvoor de kwalificatie apartheid geldt. De Tweede Kamerfractie blijft langs de lijn van de motie ijveren. De bezetting is illegaal, verwerpelijk en de kern van het probleem. Tegelijkertijd zullen we ook de corruptie aan Palestijnse kant aan de kaak blijven stellen.

PM115.18

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **Apartheidsregime**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de onderzoeken van Human Rights Watch, B'Tselem en Amnesty International concluderen dat Israël een apartheidsregime voert ten opzichte van de Palestijnen;
- alledrie de organisaties concluderen dat Israël Palestijnen als een inferieure groep behandelt, die systematisch wordt beroofd van haar rechten, wat gelijk staat aan apartheid;

roept de Tweede Kamerfractie en de delegatie in het Europees Parlement op:

- te erkennen dat Israël een apartheidsregime voert en dit te veroordelen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting
We hebben ons hier duidelijk over uitgesproken in de Tweede Kamer en voorstellen en Kamervragen ingediend langs de lijn van de motie. Het kabinet deelt wel dat er grote misstanden zijn, maar niet dat daarvoor de kwalificatie apartheid geldt. De Tweede Kamerfractie blijft langs de lijn van de motie ijveren. De bezetting is illegaal, verwerpelijk en de kern van het probleem. Tegelijkertijd zullen we ook de corruptie aan Palestijnse kant aan de kaak blijven stellen.

PM115.19

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **IMVO nationale wet**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Roman Baatenburg De Jong

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- het kabinet deze zomer een nationaal wetsvoorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) zal publiceren, waarin bedrijven de verantwoordelijkheid krijgen om na te gaan of zij in hun handelsketens geen mensenrechtenschendingen of schade aan milieu en klimaat veroorzaken;
- de richtlijnen van de Verenigde Naties (VN) en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) als goede basis dienen voor deze wetgeving;

overwegende dat:

- de richtlijnen van de Verenigde Naties en de OESO als goede basis dienen voor deze wetgeving;
- voormalig minister De Bruijn goede 'bouwstenen voor IMVO- wetgeving' heeft gepubliceerd waarin onder meer een algemene zorgplicht voor bedrijven was opgenomen conform een met steun van D66 aangenomen motie in de Tweede Kamer;
- in het voorstel van de Europese Commissie voor verantwoord ondernemen VN- en OESO richtlijnen onvoldoende aangehouden worden, en de focus meer ligt op contractuele eisen en administratie voor bedrijven dan op impact en bescherming van mensenrechten en het klimaat;
- dit onder meer blijkt uit de arbitraire grens die de Europese Commissie trekt vanaf bedrijven met meer dan 500 werknemers, waardoor talloze andere bedrijven buiten schot blijven;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- wetgeving voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) te steunen die de internationale normen van de Verenigde Naties (VN) en van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) volledig onderschrijft en een zorgplicht voor de hele waardeketen bevat, zodat het voorstel

daadwerkelijk impact heeft op de planeet en de mensen die nu schade ondervinden van bedrijven;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling
Goede wetgeving met betrekking tot Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is cruciaal voor toekomstbestendige handel met oog voor mens en milieu. Daarom is in november 2022 besloten mee te tekenen op de Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen. De wet voldoet aan de genoemde richtlijnen en wordt momenteel behandeld in de Tweede Kamer.

PM115.20

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Plafond kosten asielzoekers uit budget
ontwikkelingssamenwerking**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Samenwerking

Woordvoerder: Roman Baatenburg De Jong

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de wereld door de oorlog in Oekraïne ingrijpend is veranderd;
- miljoenen Oekraïners de oorlog in hun land zijn ontvlucht en in andere Europese landen worden opgevangen;
- de oorlog in Oekraïne gevolgen heeft voor andere delen in de wereld als gevolg van de stijgende energie-, voedsel- en grondstoffenprijzen, niet alleen in Europa maar met name ook in Afrika en het Midden-Oosten;

overwegende dat:

- deze prijsstijgingen bovenop de effecten komen van klimaatverandering en de coronacrisis;
- in het coalitieakkoord is afgesproken om extra middelen voor ontwikkelingssamenwerking te besteden aan COVAX, klimaat en opvang in de regio;
- de kosten voor de eerstejaarsopvang van vluchtelingen uit Oekraïne kunnen worden toegerekend aan het budget voor ontwikkelingssamenwerking;
- mensen in lage- en middeninkomenslanden hiervan niet de dupe mogen worden;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om de extra middelen voor ontwikkelingssamenwerking ook daadwerkelijk in te zetten voor het bestrijden van de klimaatcrisis, COVAX en opvang in de regio;
- de kosten voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers betaald uit het budget voor ontwikkelingssamenwerking te maximeren conform de afspraken uit het coalitieakkoord en overschrijdingen uit de algemene middelen te bekostigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De fractie onderschrijft het belang voor investeren in ontwikkelingssamenwerking, daarom is middels het coalitieakkoord extra geld hiervoor vrijgemaakt. De fractie deelt de zorgen met de indieners over de gevolgen van de inzet van ODA-gelden voor asielopvang. Daarom heeft D66, samen met enkele andere partijen, in november een motie ingediend met het verzoek om de effecten van deze systematiek op ontwikkelingssamenwerking te onderzoeken, te bezien of het in dit licht wenselijk zou zijn fluctuaties van het ODA-budget te reduceren en daarvoor opties in kaart te brengen.

PM115.21

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **EU perspectieven**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Jelger Groeneveld

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- door de oorlog van Rusland tegen het bestaansrecht van Oekraïne, de drie EU geassocieerde landen Oekraïne, Georgië en Moldavië een aanvraag hebben ingediend voor kandidaat-status voor het EU-lidmaatschap;
- er een nieuwe dynamiek is ontstaan in de Europese Unie ten aanzien van de bereidheid tot uitbreiding van de EU;
- de bevolking in alle drie landen in grote mate het EU-lidmaatschap van hun land wil en hiervoor ook nadrukkelijk naar Brussel en de nationale hoofdsteden kijkt voor een positieve ontvangst van en steun voor dat streven;

overwegende dat:

- het verstrekken van de kandidaat-status verdere handvatten biedt tot de benodigde democratisering, corruptie bestrijding, versterking van de rechtstaat, en daarmee maatschappelijke en institutionele weerbaarheid tegen externe subversieve krachten verhoogt waar ook de Europese Unie mee gediend is in haar nabuurregio;
- alle drie de landen bedreigd worden in hun voortbestaan door Rusland;

verzoekt de Tweede Kamerfractie en de delegatie in het Europees Parlement:

- de aanvraag tot EU kandidaat-status van Oekraïne, Georgië en Moldavië in gelijke mate volmondig te steunen langs de daarvoor geldende technische criteria en de regering hier ook toe aan te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Oekraïne en Moldavië hebben op 23 juni 2022 het kandidaat-lidmaatschap van de Europese Unie verkregen. Hoewel technische vereisten leidend zijn bij het toetredingsproces, speelt natuurlijk de invasie van Oekraïne door Rusland een grote rol in de versnelling van dit proces. Georgië heeft deze status nog niet gekregen van de Europese Raad, op advies van de Commissie na de onrust van de afgelopen verkiezingen en de hierop volgende politieke instabiliteit. De Commissie heeft een duidelijke prioriteitenlijst voor Georgië opgesteld richting kandidaat-lidmaatschap en wij zullen ons voor Europese steun hierbij blijven inzetten. Daarnaast steunen we de demonstraties in Georgië tegen de omstreden 'buitenlandse invloeden' wet die de rechtsstaat en democratie onder druk zetten. Deze ontwikkelingen benadrukken de noodzaak van een spoedig Europees perspectief voor Georgië.

Daarnaast is D66 Internationaal bezig met projecten in deze landen ten gunste van de capaciteitsopbouw voor gelijkgezinde organisaties.

PM115.22

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Meer debat over Europese maatregelen in Tweede Kamer (TK)**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling Europa

Woordvoerder: Robin van Leijen

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- vraagstukken, zoals veiligheid, defensie, klimaat, energiezekerheid en -transitie, voedselzekerheid en pandemieën voor een belangrijk deel alleen op Europese schaal zijn op te lossen;
- D66 een verdere Europese integratie bepleit;
- de TK werkt aan een betere grip op Europese besluitvorming en adequate controle van de regeringsinzet in Brussel (Rapport Kamminga, 7 februari 2022);

overwegende dat:

- de betrokkenheid van de TK bij de vormgeving van het Nederlandse beleid van deze vraagstukken onvoldoende is;
- een doeltreffende aanpak van deze vraagstukken aanzienlijke offers, zowel financieel als in levensstijl, van de Nederlandse en Europese burgers zullen vragen;
- een heldere besluitvorming door regering en TK hierover een noodzakelijke voorwaarde is voor de acceptatie;
- Europese besluitvorming doorgaans vooruitloopt op de Nederlandse politieke actualiteit;
- in de besluitvorming en politieke debatten duidelijk wordt hoe het Europese en Nederlandse beleid onvermijdelijk samenhangen;
- de aandacht van de media hiervoor onmisbaar is;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- het initiatief te nemen de werkwijze van de TK zo te veranderen dat juist in het plenaire debat de Europese dimensie voor iedereen duidelijk is;
- uitvoering te geven aan de verbetervoorstellen van het rapport Kamminga om al in de beginfase grip te krijgen op het EU-beleid;
- voortdurend aandacht te blijven vragen, met name van de media, voor de samenhang van het Europese en Nederlandse beleid;
- actief gebruik te maken van de mogelijkheid om voorafgaand aan vergaderingen van de Europese Raad van regeringsleiders een Kamerdebat te voeren over het in

te nemen Nederlandse standpunt en er op toe te zien dat achteraf een adequate terugkoppeling wordt gegeven;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Sinds het indienen van deze motie zijn vooraf alle Europese Raden een plenair debat gevoerd in de Tweede Kamer met de premier. Verder houden wij ons aan de inzet om bij elk EU overleg minstens een schriftelijke en waar mogelijk een mondelinge inbreng te doen. Bij grote uitdagingen, zoals op het gebied van asiel, klimaat, defensie of stikstof, blijven wij als fractie de absolute noodzaak van Europese oplossingen benadrukken. De Europa-wet, waarin de werkwijze en informatievoorziening van de Kamer over Europese voorstellen wordt vastgelegd, verwachten we binnenkort in behandeling te nemen in de Kamer.
--

PM115.23

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Internationaal verdrag voor strafrechtelijke vervolging ter bescherming van het milieu, de biodiversiteit en ons ecosysteem**

Indiener: Jan Engels e.a.

Woordvoerder: Jan Engels

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- er internationaal nog geen wetgeving is die bovenstatelijke strafrechtelijke vervolging mogelijk maakt van het opzettelijk schade toebrengen (dan wel de grove nalatigheid deze schade te voorkomen) aan ons milieu, de biodiversiteit en het ecosysteem waardoor organisaties die zich daaraan schuldig maken of expliciet weigeren als bevoegd gezag hiertegen op te treden, niet adequaat kunnen worden aangepakt;

overwegende dat:

- in onze verkiezingsprogramma's TK2017 en EP2019 de oprichting van een internationaal milieuhof is opgenomen, opdat iedereen op deze wereld zijn milieurecht kan halen;
- het internationaal strafhof vanuit Verdrag van Rome, ICC in Den Haag erkent dat zij alleen bevoegd zijn in relatie tot genocide, misdrijven tegen de menselijkheid, oorlogsmisdrijven en misdrijf van agressie;
- toevoeging in het Verdrag van Rome, ICC Den Haag van ecocide onderdeel is van de huidige internationale discussie en oorspronkelijk door o.a. Nederland uit de concept verdragstekst is verwijderd;
- op ons vorige congres PM114.34 onze aarde als uitgangspunt is aangenomen;
- moedwillige en planmatige uitstoot van CO₂ die tot een grotere opwarming van onze aarde dan 1,5 graad leidt (en dus buiten ons resterende carbon budget valt) in strijd is met deze motie;
- bijvoorbeeld fossiele energiebedrijven aanvullende investeringen wensen te doen die ons gehele resterende carbon budget opsouperen;
- dit type aantoonbare, moedwillige bovenmatige uitstoot gekwalificeerd kan worden als strafbaar feit;

verzoekt de Tweede Kamerfractie en de delegatie in het Europees Parlement:

- zo spoedig mogelijk te bewerkstelligen (bijvoorbeeld via een motie of via een initiatiefvoorstel) dat via Internationale wetgeving strafrechtelijke vervolging mogelijk wordt van het opzettelijk schade toebrengen aan ons milieu, de biodiversiteit en het ecosysteem, dan wel de grove nalatigheid deze schade te voorkomen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het strikt normeren en handhaven van bedrijven ter bescherming van ons milieu, onze gezondheid en onze biodiversiteit is wat de Tweede Kamerfractie betreft erg belangrijk. Daarom hebben Kiki Hagen en Joost Sneller in september 2022 al een motie ingediend om de wet economische delicten (WED) zo aan te passen dat de rechter meer handvatten heeft om milieucriminaliteit harder te bestraffen. Met de motie roepen we op om in de WED op te nemen dat sancties voor milieucriminelen doeltreffend evenredig, afschrikwekkend moeten zijn. Deze motie is op 22 december door een meerderheid van de Tweede kamer aangenomen. De D66 fractie zal zich blijven inzetten voor het bestrijden van grensoverschrijdende milieucriminaliteit. In april 2022 is er daarnaast een motie aangenomen van Kiki Hagen over het verhalen van de PFAS schade in de Westerschelde op 3M (PFAS producent in België). De fractie zal blijven toezien op dit proces en op andere mogelijkheden om binnenlandse en buitenlandse bedrijven verantwoordelijk te houden voor de schade die zij aanrichten aan ons milieu.

PM115.24

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Wetgeving voor strafrechtelijke vervolging ter bescherming van het milieu, de biodiversiteit en ons ecosysteem**

Indiener: Jan Engels e.a.

Woordvoerder: Jan Engels

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- er in Nederland nog geen wetgeving is die strafrechtelijke vervolging mogelijk maakt van het opzettelijk schade toebrengen (dan wel de grove nalatigheid deze schade te voorkomen) aan ons milieu, de biodiversiteit en het ecosysteem waardoor organisaties die zich daaraan schuldig maken of expliciet weigeren als bevoegd gezag hiertegen op te treden, niet adequaat kunnen worden aangepakt.;

overwegende dat:

- bijvoorbeeld in Italië de bescherming van het ecosysteem recentelijk in de grondwet is verankerd;
- op ons vorige congres PM114.34 onze aarde als uitgangspunt is aangenomen;
- moedwillige en planmatige uitstoot van CO₂ die tot een grotere opwarming van onze aarde dan 1,5 graad leidt (en dus buiten ons resterende carbon budget valt) in strijd is met deze motie;
- bijvoorbeeld fossiele energiebedrijven aanvullende investeringen wensen te doen die ons gehele resterende carbon budget opsouperen;
- dit type moedwillige en bovenmatige uitstoot gekwalificeerd dient te worden als strafbaar feit;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zo spoedig mogelijk te bewerkstelligen (bijvoorbeeld via een motie of via een initiatiefvoorstel) dat via Nederlandse wetgeving strafrechtelijke vervolging mogelijk wordt van het opzettelijk schade toebrengen aan ons milieu, de biodiversiteit en het ecosysteem, dan wel de grove nalatigheid deze schade te voorkomen.;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het strikt normeren en handhaven van bedrijven ter bescherming van ons milieu, onze gezondheid en onze biodiversiteit is wat de Tweede Kamerfractie betreft erg belangrijk. Daarom hebben Kiki Hagen en Joost Sneller in september 2022 al een motie ingediend om de wet economische delicten (WED) zo aan te passen dat de rechter meer handvatten heeft om milieucriminaliteit harder te bestraffen. Met de motie roepen we op om in de WED op te nemen dat sancties voor milieucriminelen doeltreffend evenredig, afschrikwekkend moeten zijn. Deze motie is op 22 december door een meerderheid van de Tweede kamer aangenomen. De D66 fractie zal zich blijven inzetten voor het bestrijden van grensoverschrijdende milieucriminaliteit. In april 2022 is er daarnaast een motie aangenomen van Kiki Hagen over het verhalen van de PFAS schade in de Westerschelde op 3M (PFAS producent in België). De fractie zal blijven toezien op dit proces en op andere mogelijkheden om binnenlandse en buitenlandse bedrijven verantwoordelijk te houden voor de schade die zij aanrichten aan ons milieu.

PM115.35

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Stop algehele verkameringsverboden**

Indiener: Kalle Duvekot e.a.

Woordvoerder: Kalle Duvekot

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- sommige gemeentes in Nederland een verbod op verkamering hebben ingesteld;
- de rechter al een streep door het verbod op verkamering heeft gezet in Den Haag;
- er een tekort aan studentenwoningen is;
- Nederland tot 2030 een tekort heeft van één miljoen woningen;
- dat het er op lijkt dat er niet één miljoen woningen voor 2030 gebouwd zullen worden;

overwegende dat:

- wanneer er geen één miljoen nieuwe woningen gebouwd kan worden er gekeken zal moeten naar alternatieven om wel één miljoen woningen te halen;
- bij het opdelen van een grote woning in kleinere woningen er meer woningen op de markt komen;
- dat verkamering bijdraagt aan het verminderen van het woningtekort.;
- dit verbod vooral studenten en jongeren treft;

spreekt uit dat:

- D66 tegen algehele verkameringsverboden is;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

D66 is tegen algehele verkameringsverboden en blijft zich inzetten voor meer studentenwoningen. Zo vragen we elk woondebat aandacht voor de positie van studenten en komen we met creatieve oplossingen om daadwerkelijk meer studentenwoningen te realiseren. De fractie heeft eind maart hiertoe ook een actieplan gelanceerd. Daarbij heeft D66 recentelijk een motie ingediend die er voor zorgt dat de minister met gemeenten waar dit van toepassing is, in gesprek gaat over verkameringsverboden en aanzet tot een groei van het aantal studentenkamers met campuscontract met aandacht voor sociale cohesie en leefbaarheid in de wijken.

PM115.37

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **De rol van de regio bij D66**

Indiener: Marieke Vellinga-Beemsterboer e.a.

Woordvoerder: Marieke Vellinga-Beemsterboer

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- in 2021 een brief is gestuurd aan de Tweede Kamerfractie met als onderwerp meer aandacht voor “de Regio”;
- deze brief ondertekend werd door de “R49”, een beweging van 49 regionale afdelingen van D66;
- deze brief leidde tot de regiovisie “Nederland Regioland”;

overwegende dat:

- het vraagstuk van regionale solidariteit onverminderd actueel en urgent is;
- het voor onderwerpen zoals gemeentelijke financiering, onderwijs, leefbaarheid, mobiliteit en sociaal domein nog steeds zeer belangrijk is dat regionale verschillen en uitdagingen worden meegenomen;
- D66 bij de gemeenteraadsverkiezingen meedeed in 289 gemeenten wat resulteerde in totaal 618 raadsleden, en dat de meeste van deze raadsleden werkzaam zijn in een regiogemeente;
- deze visie een mooie start is en het nu tijd is om volgende stappen te nemen om tot resultaten te komen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- een politiek vervolg te geven aan de regiovisie “Nederland Regioland”, volgens de doelstellingen beschreven in de regiovisie, aangevuld met actuele ontwikkelingen;
- dit vervolg in te vullen samen met leden, waarvan in ieder geval de “R49”;
- in dit vervolg tenminste aandacht te hebben voor financiën, kwaliteit en slagkracht van lokaal bestuur, onderwijs, leefbaarheid, bereikbaarheid en algemeen structurele aandacht voor regionale solidariteit;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- een vervolg te geven aan de regiovisie “Nederland Regioland” op organisatorisch vlak, door bijvoorbeeld te streven naar representatieve verdeling van partijfuncties

en het faciliteren van contact en informatiestromen tussen (kleine) regioafdelingen;

- de regio voortaan een prominente plek te geven op het landelijke D66 congres; bijvoorbeeld door faciliteren van ontmoeting en uitwisseling en organiseren van sessies/aandacht/debat over actuele regio-onderwerpen of belichten van landelijke onderwerpen vanuit regio-optiek, bijvoorbeeld “regionale solidariteit bij decentralisaties”, “de rijke schooldag in landelijk gebied” of de herverdeling van het gemeentefonds;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Het Landelijk Bestuur is het met de indiener van de motie eens dat de regio een belangrijke rol dient te spelen in de partij en in het politieke debat. De Tweede Kamerfractie en het Landelijk Bestuur zijn dan ook aan de slag gegaan met deze motie.

De doelstellingen zoals beschreven in de notitie 'Nederland Regioland' sterken het werk van diverse Kamerleden in de Tweede Kamer. Daarbij kijken ze binnen hun portefeuilles naar regionale verschillen en uitdagingen, het verbeteren van de bereikbaarheid, gelijke kansen en de kracht van de diverse gebieden. Op het gebied van mobiliteit zet Lisa van Ginneken zich bijvoorbeeld in voor projecten als de Nedersaksenlijn en Lelylijn en is er 150 mln. extra geregeld voor bereikbaarheidsmaatregelen in het Noorden. Ook wordt er op suggestie van Lisa van Ginneken een routekaart opgesteld voor de bereikbaarheidsproblematiek van Zeeland. In Limburg en Twente wordt ingezet op grensoverschrijdend ov, zoals de IC Aken, de drielandentrein en Enschede-Münster. Ook is er gerichte focus op het combineren van verschillende vormen van publieke mobiliteit en deelmobiliteit. Dankzij Lisa is er 3 mln. vrijgemaakt voor een pilot met deelmobiliteit voor minima, waarbij expliciet de buiten stedelijke context is betrokken. Ernst Kuipers heeft zich middels het Integraal Zorgakkoord ingezet om te realiseren dat zorg toegankelijk en beschikbaar is in de regio. Wieke Paulusma spreekt ziekenhuizen, GGZ en wijkverpleegkundigen hierover in heel het land. Romke de Jong richt zich op het leefbaar houden van winkelstraten en het accelereren van bedrijventerreinen. Onder andere met suggesties om financiële dienstverlening en financiering te verbeteren, met een wetswijziging waardoor in elke gemeente zondagsopening mogelijk is, door van de lege winkelruimtes in woningen of andere bestemmingen te maken en door innovatie clusters aan te jagen waar onderwijs, bedrijven, burgers en overheid samenwerken.

In het Kamerwerk worden Kamerleden dagelijks geholpen door een netwerk aan Raadsleden-, Statenleden en leden binnen thema-groepen die meedenken over plannen, standpunten en initiatieven.

Partijfuncties staan voor alle leden open om zich te kandideren. Uiteraard is er bij de scouting aandacht voor. Op verschillende onderwerpen zijn er verschillende samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld via portefeuillenetwerken voor onze volksvertegenwoordigers en bestuurders. Ook zijn afdelingsbesturen vaak met elkaar in contact, regionaal georganiseerd. Daarnaast is er in het Witte Vlekkenplan 2026 extra aandacht voor afdelingen en deelnames in de regio.

Op het Congres116 is er een subsessie Nederland Regioland georganiseerd. Belangrijk punt tijdens deze sessie was het verankeren van de aandacht voor de regio in het DNA van D66 en hoe dit te doen?

PM116.02

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Dwing duurzaam bouwen ook wettelijk af**

Indiener: Has Bakker e.a.

Woordvoerder: Has Bakker

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- we te maken hebben met een groeiende klimaatcrisis en een biodiversiteitscrisis;
- Nederland de doelstelling heeft van een circulaire economie in 2050 en 50% circulaire economie in 2030;
- er veel nieuwe woningen bij zullen komen de komende jaren;
- op 30 september 2022 het Convenant Duurzaam bouwen is ondertekend door 87 partijen en duurzame bouwpartijen hier graag mee aan de slag gaan;
- de ambitie van het kabinet is het Bouwbesluit te gaan herzien;

overwegende dat:

- er al veel goede voorbeelden zijn – klein en groot - van duurzaam bouwen in binnen- en buitenland waar verder wordt gegaan dan bestaande wet- en regelgeving;
- het sluiten van convenanten, delen van goede voorbeelden en lokaal/regionaal maatwerk belangrijk is;
- niks echter zo goed en duidelijk werkt als het afdwingen van duurzaam, circulair en natuurvriendelijke bouwen via wet- en regelgeving;
- ook bouwers, ontwikkelaars, investeerders, woningcorporaties en overheden hiermee geholpen zijn;
- het Nederlandse duurzame bouwbedrijfsleven hiermee een impuls krijgt om internationaal koploper te worden op het vlak van duurzaam bouwen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- op korte termijn voorstellen te doen om wet- en regelgeving uit te breiden en/of aan te scherpen die duurzaam (inclusief duurzame mobiliteit), circulair en natuurvriendelijk bouwen en renoveren van woningen en andere gebouwen afdwingen;
- de druk er vol op te houden dat het Bouwbesluit daadwerkelijk snel herzien wordt met strenge regels voor duurzame, circulaire en natuurvriendelijke bouw;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

D66 is en blijft voorstander van duurzaam, circulair en natuurinclusief bouwen én isoleren. De mede door D66 geïnitieerde motie om biobased isolatiemaatregelen een volwaardig onderdeel te laten zijn van het Nationaal Isolatieprogramma wordt zoals het er nu naar uitziet per 1 januari 2024 uitgevoerd. Dan krijgen deze materialen een hogere subsidie waardoor deze aantrekkelijker worden. Hiermee wordt ook de productie van biobased isolatiematerialen aantrekkelijker.

Verder wordt er door de minister in opdracht van de Kamer gewerkt aan een nieuwe eis voor CO₂-emissie bij bouw materiaal, hierbij wordt ook de CO₂ gewaardeerd van de koolstof die is vastgelegd in biobased materialen. Ook wordt er gewerkt aan een certificeringsmethode van koolstofopslag in biobased bouwmaterialen. De D66 Tweede Kamerfractie blijft deze ontwikkelingen nauwgezet volgen en zal als dat noodzakelijk is bijsturen en waar dat mogelijk is proberen te versnellen.

PM116.04

Politieke Motie

Pre-advies: Ontraden

Titel motie: **Halveer de CO2 uitstoot van de luchtvaart in 2030**

Indiener: Thomas Hermans e.a.

Woordvoerder: Thomas Hermans

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- het doel van het Parijs-akkoord het beperken is van de opwarming van de aarde tot 1.5°C en maximaal 2.0°C, waarbij deze al 1.3°C opgewarmd is;
- de Nederlandse regering een CO2 reductiedoelstelling heeft van 55%-60% in 2030 ten opzichte van 1990, waarbij ook "luchtvaart een bijdrage moet leveren aan het terugdringen van CO2 emissies";;
- de luchtvaart verantwoordelijk is voor bijna 12 miljard kilo CO2 uitstoot (2019);
- de CO2 uitstoot van de Nederlandse luchtvaart met ruim 20% is toegenomen sinds 2010;
- het kabinet besloten heeft het aantal vluchten op Schiphol te verminderen van 500.000 naar 440.000 per jaar (-12%);
- de luchtvaartsector geen bindende reductiedoelstellingen heeft;
- de sector alleen 50% CO2-reductie wil realiseren in 2050 ten opzichte van 2005 en pas in 2070 CO2-neutraal moet zijn volgens het Akkoord Duurzame Luchtvaart;

overwegende dat:

- dat alle sectoren in Nederland bijdragen aan de klimaatdoelen;
- de luchtvaart ook buiten schot is gehouden op het gebied van stikstof;
- technologische innovaties zoals bijmenging van bio- en synthetische brandstoffen onvoldoende zijn om de klimaatdoelen te halen;
- krimp van de luchtvaart daarmee onontkoombaar is;
- er personeelsschaarste in energietransitie gerelateerde sectoren;
- een kleiner Schiphol ook de Nederlandse reizigers kan bedienen;
- claims over het economische belang van de luchtvaartsector veelal gebaseerd zijn op overschattingen van toegevoegde waarde en werkgelegenheid (CE Delft 2019);
- D66 de partij is die op basis van wetenschappelijk inzicht en rede haar kop niet in het zand kan en wil steken;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om nog tijdens deze kabinetsperiode het initiatief te nemen tot een wetsvoorstel dat resulteert in minstens 55% reductie van de CO2-uitstoot van de luchtvaart in Nederland in 2030 ten opzichte van 1990 en 100% reductie in 2050;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

In december heeft de D66-fractie een motie gesteund die stelde dat het wenselijk is om nog tijdens deze kabinetsperiode te komen tot een wetsvoorstel dat resulteert in minstens 55% reductie van de CO₂-uitstoot van de luchtvaart in Nederland in 2030 ten opzichte van 1990 en 100% reductie in 2050. Deze motie is verworpen met 50 stemmen voor en 100 stemmen tegen.

D66 blijft zich in de Tweede Kamer onverminderd inzetten om de CO₂-uitstoot, de impact op natuur en klimaat, en de geluidsoverlast zoveel mogelijk in te perken. Op initiatief van D66 komt er nu een CO₂-plafond, daarbij staat voorop dat deze zo snel, zo slim en zo ambitieus mogelijk wordt ingevoerd. Daarbij zetten we in op het wegnemen van risico's van vertraging en het aanjagen van scherpere doelstellingen. Op verzoek van Raoul Boucke ontwikkelt de minister op dit moment naast het economisch ingezette beleidskader netwerkkwaliteit een nu nog ontbrekend kader om de invloed van dat netwerk op leefbaarheid, overlast en de woningbouwopgave in kaart te brengen. De brede welvaart, uitstoot en invloed op de omgeving moet hierbij centraal staan. Zelf werken we op dit moment aan concrete plannen om de uitstoot van de luchtvaart te minimaliseren en om vervuiling een prijs te geven. Deze plannen zijn ter ondersteuning van het realiseren van een breder gedragen inzet om CO₂-uitstoot te reduceren en een onderbouwd dialoog over de rol van de luchtvaart in Nederland te voeren.

PM116.05

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **Geen aandelen in luchtvaartmaatschappijen meer**

Indiener: Has Bakker e.a.

Woordvoerder: Has Bakker

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- in februari 2019 de staat via de aankoop van aandelen een rechtstreeks belang van 12,68% in Air France-KLM heeft verworven a 744 miljoen euro;
- deze aankoop van aandelen is geclassificeerd als 'onrechtmatig' door de Algemene Rekenkamer;
- eind mei 2022 het kabinet opnieuw heeft besloten extra aandelen in te kopen a 220 miljoen euro;

overwegende dat:

- de luchtvaartsector zeer vervuilend is en zorgt voor veel overlast in de leefomgeving;
- de luchtvaartsector van minder toegevoegde waarde is voor onze economie dan vaak gedacht;
- het daarmee niet logisch en wenselijk is om als overheid (meer) aandelen van een fossiele, milieuvervuilende en overlastgevend private luchtvaartmaatschappij in te kopen;
- dit ook haaks staat op de door de minister van Financiën zelf gedane oproep: "Als je op 1,5 graden wilt uitkomen, dan moet je niet in fossiel blijven investeren" (RTL Nieuws, 7 juni 2022);
- KLM zicht niet houdt aan de gemaakte afspraken n.a.v. de ontvangen financiële steun en dit geen consequenties heeft;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- geen steun meer te verlenen aan het geven van nieuwe staatssteun en/of het aankopen van aandelen van AirFrance-KLM (of andere luchtvaartmaatschappijen);
- te zorgen dat KLM zich op zeer korte termijn houdt aan de gemaakte afspraken als gevolg van de ontvangen staatssteun;
- de positie van D66 op luchtvaart en luchthavens actiever uit te dragen en hiertoe een visie incl. concrete voorstellen te ontwikkelen met als prioriteiten: geen groei, forse CO2-daling, vervuiling beprizen, overlast tegengaan en duurzame reisalternatieven promoten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting

D66 blijft werken aan een duurzame luchtvaart. De aandelen in de luchtvaartmaatschappij die door de vorige minister van Financiën zijn aangekocht kunnen daar een ondersteunende rol in vervullen. Tijdens de coronacrisis heeft KLM bijzondere steun ontvangen om de continuïteit te borgen, maar daarbij is ook overeengekomen dat een staatsagent toezicht houdt op financiële en milieuafspraken. De Tweede Kamerfractie is zeer kritisch over de laatste voortgangsrapportage van deze staatsagent en heeft daar vragen over gesteld om ervoor te zorgen dat KLM zich op zeer korte termijn alsnog houdt aan de gemaakte afspraken. De Tweede Kamerfractie heeft ook een visie op deelnemingenbeleid gedeeld en wil dat de publieke belangen die met KLM gemoeid zijn op een andere manier worden ingevuld.

De Tweede Kamerfractie zet zich daarnaast in op het aanzienlijk verminderen van de vervuiling en overlast die de luchtvaart geeft. Op initiatief van D66 komt er nu een CO2-plafond, die de fractie zo snel, zo slim en zo ambitieus mogelijk wil realiseren. Ook zet D66 in op concrete plannen om de uitstoot van de luchtvaart te minimaliseren en om vervuiling een eerlijkere prijs te geven.

Titel motie: **Behoud bestaand aanbod openbaar vervoer**

Indiener: Marjolijn Bragt e.a.

Woordvoerder: Marjolijn Bragt

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- D66 in haar verkiezingsprogramma 2021 de doelstelling nastreeft: "Woningbouw en openbaar vervoer moeten elkaar versterken: met een snelle OV-aansluiting voor elke nieuwe wijk en woningbouw langs elke nieuwe OV-verbinding;
- het Rijk de regeling 'Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer' gaat schrappen en de overbruggingsregeling onvoldoende blijkt om het OV op niveau te houden;
- er door corona en hoge brandstofprijzen in verschillende provincies tekorten zijn ontstaan van tientallen miljoenen, die financieel niet opgevangen kunnen worden en niet worden gecompenseerd door het Rijk;
- provincies door die tekorten het OV stelselmatig afbouwen, terwijl het een basisvoorziening vormt en een duurzaam, betaalbaar alternatief voor de auto;
- woningbouwprojecten onder druk staan, omdat zonder voldoende openbaar vervoer gemeenten parkeernormen niet kunnen verlagen terwijl dat voor voldoende woningdichtheid wel gewenst is;

overwegende dat:

- het stimuleren van duurzaam openbaar vervoer noodzakelijk is voor de klimaatambities van D66;
- er een vicieuze cirkel kan ontstaan van minder bussen, minder service, minder reismogelijkheden, afname van reizigers in het openbaar vervoer en daardoor weer verder afschalen van het OV en een toename van autogebruik;
- er een ondergrens is in frequentie en dekking om openbaar vervoer een aantrekkelijk en betaalbaar alternatief voor de auto te laten zijn;
- voor betaalbare woningbouw in voldoende hoge dichtheid, buurten met weinig autogebruik en goede OV-bereikbaarheid nodig zijn;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te zetten om het huidige openbaar vervoersaanbod (aantal en frequentie van verbindingen) in de verschillende steden en regio's minimaal te behouden zonder (grote) prijsverhogingen voor de consument;
- te pleiten voor onderzoek naar manieren om door beter aanbod en voldoende goed betaald personeel, reizigersgroei in het OV en met behoud van kwaliteit mogelijk te maken, bijvoorbeeld door prijzen te verlagen of zeer gunstige abonnementen mogelijk te maken;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

We zien dat het aanbod van het openbaar vervoer onder druk staat. Inflatie, stijgende energieprijzen, personeelstekorten en veranderd reisgedrag als gevolg van de pandemie. Eerder heeft de Tweede Kamerfractie zich ingezet voor een transitievangnet ter waarde van 150 miljoen euro, waarmee het vervoersaanbod meer in lijn wordt gebracht met de vraag. Dit bedrag volgt na 3,4 miljard euro aan steun in de coronaperiode. Tegelijkertijd is dat wat de fractie betreft de kous daarmee niet af, gelet op de eerder genoemde ontwikkelingen. Naar aanleiding van een D66 motie is in kaart gebracht wat de effecten zijn van prijsprikkels in het openbaar vervoer. Dat nemen we mee in onze strijd voor- en achter de schermen voor een betaalbaar OV. Op aandringen van de fractie worden de verschillende ambities die het kabinet heeft voor het openbaar vervoer, vervat in het Nationaal Toekomstbeeld OV 2040, tegen het licht gehouden. In uitwerking hiervan heeft het kabinet een conferentie belegd met de sector waar verschillende maatregelen zijn aangekondigd om het OV aanbod een boost te geven. Het gaat onder meer om een indexatie van de Rijksbijdrage aan vervoersautoriteiten, een mogelijk (tijdelijk) "klimaatticket" met verlaagd tarief en wordt het vergoeden van OV door werkgevers aantrekkelijker gemaakt. De sector zelf gaat aan de bak met prijsdifferentiatie, het bestrijden van de spits (Dus minder materieel nodig om de vervoerspiek op te vangen. Dit bespaart kosten wat zich moet vertalen in lagere prijzen) en het combineren van vervoerstromen binnen de zogenaamde publieke mobiliteit. Dit laatste is naar de opvatting van de fractie een belangrijke stap richting een toekomstbestendig openbaar vervoer. We pleiten voor het 'ontschotten' van de verschillende vormen van OV. Hierbij kan je denken aan doelgroepen vervoer, taxi's, vraag gestuurd OV en leerlingenvervoer. In minder dicht bevolkte gebieden kan op deze manier een beter vervoersaanbod worden geboden.

PM116.09

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **OV voor iedereen**

Indiener: Kalle Duvekot e.a.

Woordvoerder: Bart Hiddema

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- in het verkiezingsprogramma van 2021 staat dat meer investeringen in regionaal openbaar vervoer wenselijk zijn;
- veel mensen buiten de randstad nog altijd afhankelijk zijn van hun auto;
- auto's een grote financiële last zijn voor mensen die weinig toegang hebben tot een redelijk alternatief;
- hoe groter de afstand tot een halte en hoe lager de frequentie, des te meer er gebruik gemaakt wordt van de auto;
- buiten de randstad streekbussen vaak maar één keer per uur tot vroeg in de avond rijden;

overwegende dat:

- meer gebruik van OV een manier van massatransport is die de CO2 uitstoot reduceert;
- armoede als gevolg van autobezit onwenselijk is;
- mensen buiten de randstad te weinig toegang hebben tot hoogwaardig OV, goede frequentie en kwalitatief vervoer;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- actie te ondernemen om structureel meer geld vrij te maken voor het verhogen van de frequentie van bestaande regionale trein- en busdiensten;
- actie te ondernemen om structureel meer geld vrij te maken voor het openen van nieuwe regionale trein- en busdiensten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling
We zien dat de bereikbaarheid in verschillende regio's van Nederland onder druk staat. Dit hangt samen met de gestegen kosten, demografische ontwikkelingen, personeelstekorten en veranderd reisgedrag als gevolg van de pandemie. De Tweede Kamerfractie vraagt in debatten nadrukkelijk aandacht voor de bereikbaarheidsproblematiek. Onder andere via een motie die het kabinet opdraagt normen te ontwikkelen voor minimale bereikbaarheid. Zo komt er op ons aandringen een routekaart voor de bereikbaarheidsproblematiek in Zeeland. Naar aanleiding van een D66 motie is in kaart gebracht wat de effecten zijn van prijsprikkels in het openbaar vervoer. Dat nemen we mee in onze strijd voor en

achter de schermen voor een betaalbaar OV. Op aandringen van de fractie worden de verschillende ambities die het kabinet heeft voor het openbaar vervoer, vervat in het Nationaal Toekomstbeeld OV 2040, tegen het licht gehouden. In uitwerking hiervan heeft het kabinet een conferentie belegd met de sector waar verschillende maatregelen zijn aangekondigd om het OV aanbod een boost te geven. Het gaat onder meer om een indexatie van de Rijksbijdrage aan vervoersautoriteiten. Hiermee kunnen vervoersautoriteiten, provincies en gemeenten het aanbod en de frequentie van bijvoorbeeld regionale trein- en busdiensten verhogen. Deze overheden zijn immers concessieverlener en dus (financieel) verantwoordelijk voor het regionale vervoersaanbod. De Rijksoverheid is in principe uitsluitend verantwoordelijk voor de financiering van het nationale treinaanbod van de NS. In de onderhandelingen voor de nieuwe hoofdrailnetconcessie heeft de fractie (o.a. via moties) aandacht gevraagd voor minimale frequenties waar treinen moeten stoppen. Daarnaast ziet de Tweede Kamerfractie voor minder dicht bevolkte gebieden ook veel potentieel in het combineren van vervoerstromen binnen de zogenaamde publieke mobiliteit. Dit laatste is naar de opvatting van de fractie een belangrijke stap richting een toekomstbestendig openbaar vervoer. We pleiten voor het 'ontschotten' van de verschillende vormen van OV. Hierbij kan je denken aan doelgroepen vervoer, taxi's, vraag gestuurd OV en leerlingenvervoer. In minder dichtbevolkte gebieden kan op deze manier een beter vervoersaanbod worden geboden.

Tot slot heeft de Tweede Kamerfractie zich voor talloze nieuwe verbindingen in verschillende regio's ingezet. Hierbij kan worden gedacht aan de Lelylijn, Nedersaksenlijn, het verbeteren van de verbinding Enschede-Munster, de IC-Aken en de drielandentrein. Bij de begroting van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft de fractie zo'n 150 miljoen euro extra weten te regelen voor bereikbaarheidsmaatregelen in het noorden van het land zoals een vervolgstap voor de Nedersaksenlijn, het aanpakken van sporknooppunt Meppel, wegen in Groningen en een aquaduct in Friesland.

PM116.10

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **Landelijk verbod op afsteken consumentenvuurwerk**

Indiener: Ralph Peters e.a.

Woordvoerder: Ralph Peters

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- volgens de Onderzoeksraad voor Veiligheid jaarlijks gemiddeld 500 mensen door vuurwerk op de spoedeisende hulp terecht komen, één dode per jaar valt en ca. 11.000 incidenten worden geregistreerd;;
- ieder jaar tijdens de jaarwisseling hulpdiensten bekogeld worden door vuurwerk;;
- vuurwerk een grote hoeveelheid fijnstof en zware metalen in de lucht, bodem en water brengt;;
- het afsteken van vuurwerk zorgt voor een flinke berg (plastic) zwerfafval.;

overwegende dat:

- het tijdelijke vuurwerkverbod bij de jaarwisseling van 2020-2021 volgens het Kenniscentrum Letselpreventie tot een fors aantal (-70%) minder gewonden heeft geleid;;
- daaruit volgt dat een permanent landelijk verbod op het afsteken van consumenten vuurwerk door consumenten – naar redelijke verwachting - leidt tot minder vuurwerk gerelateerde incidenten en zwerfafval;;
- er tegenwoordig duurzamere en minder schadelijke alternatieven zijn, zoals drone- en laser- en lichtshows;;
- volgens de laatste peilingen van het EenVandaag Opiniepanel, 62% van de Nederlanders voor een algeheel vuurwerkverbod voor consumenten is;;
- maar liefst 74% van de D66 kiezersgroep voor een algeheel vuurwerkverbod voor consumenten is .;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te zetten voor een landelijk verbod op het afsteken van consumentenvuurwerk vanaf de jaarwisseling van 2023-2024;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De Tweede Kamerfractie heeft op basis van deze motie, en naar aanleiding van de grote vuurwerkschade, ook na de instelling van gedeeltelijke en gemeentelijke vuurwerkverboden, het standpunt ingenomen voorstander te zijn van een landelijk verbod op het afsteken van consumentenvuurwerk. Met het verbod wil D66 het met vuurwerk bestoken van hulpverleners en de grote schade bij slachtoffers én aan de publiek ruimte tegen gaan. Woordvoerder Hanneke van der Werf heeft zich hier publiekelijk over uitgesproken na de jaarwisseling 2022-2023. Zij staat dan ook positief tegenover het initiatiefwetsvoorstel van GroenLinks en Partij voor de Dieren om tot een geheelverbod op consumentenvuurwerk te komen. Bij de verdere behandeling van dit wetsvoorstel zal D66 zich ervoor inzetten dat, mocht het voorstel met steun van D66 een meerderheid halen, er ook ruimte wordt geboden voor alternatieven.

Titel motie: **(G)een energiecompensatie voor studenten, een financiële tegenvaller die vraagt om een landelijke oplossing**

Indiener: Kalle Duvekot e.a.

Woordvoerder: Evert Manders

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de landelijke overheid een richtlijn heeft uitgevaardigd waarin staat dat inkomens tot 120% van het sociaal minimuminkomen aanspraak kunnen maken op een eenmalige energietoeslag bij de gemeente;
- in deze richtlijn staat dat studenten niet in aanmerking komen voor de Energietoeslag, ongeacht hun situatie;
- de rechtbank Gelderland op 5 augustus '22 een uitspraak heeft gesteld dat deze beleidsregel onterecht studenten uitsluit als gehele groep voor het eenmalige categoriaal verstrekken van de energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen;

overwegende dat:

- de huidige generatie jongeren, die al op verschillende manieren financieel zwaar getroffen is, opnieuw wordt geconfronteerd met een financiële tegenslag waardoor ze met grote schulden aan hun volwassen leven beginnen;
- gemeenten te weinig geld ontvangen van de Rijksoverheid om studenten te compenseren voor de stijgende energieprijzen;
- de Rijksoverheid stelt dat studenten die worden getroffen door de stijgende energieprijzen alsnog financieel gecompenseerd kunnen worden vanuit de gemeente via individuele bijzondere bijstand (IBB);
- een groot aantal gemeenten heeft aangegeven het IBB geen geschikt instrument te vinden, omdat het veel maatwerk en uitvoeringscapaciteit vergt, en "met klem" bij de Rijksoverheid aandringt op een andere landelijke oplossing;
- gemeenten meer heil zien in een landelijke uitvoering van de energietoeslag voor studenten;
- het argument om studenten niet te compenseren omdat hun woonsituatie zeer divers zou zijn, ook wat betreft de energiekosten, vervalt omdat de Rijksoverheid via het energieplafond huishoudens gaat compenseren die dat wellicht niet nodig hebbe;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- in samenwerking met het kabinet actie te ondernemen opdat ook studenten met een inkomen tot 120% van het sociaal minimuminkomen een energietoeslag krijgen;

- met een landelijke oplossing voor deze energiecompensatie voor studenten te komen, zodat gemeenten worden ontzien in de uitvoering;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De financiële positie van studenten is voor de Tweede Kamerfractie altijd een belangrijk aandachtspunt bij het treffen van financiële maatregelen. Sinds het indienen van de motie zijn drie verschillende landelijke regelingen gerealiseerd die studenten tegemoet komen met betrekking tot de hoge energieprijzen. Het wetsvoorstel voor de gemeentelijke energietoeslag speelt binnenkort.

Vanaf februari 2023 kunnen huishoudens een deel van de energierekeningen van oktober 2022 tot en met maart 2023 terugvragen via Noodfonds Energie. Gerealiseerd met financiële bijdrage van SZW. Ook studenten kunnen hier onder voorwaarden aanspraak op maken. Daarnaast is er een breder pakket financiële steunmaatregelen waar studenten ook aanspraak op maken: het verhoogd minimumloon en de huur- en zorgtoeslag.

Vanuit het ministerie van EZK is 1 januari 2023 een prijsplafond voor de energierekening ingesteld. Hier vallen ook kleinschalige studentenhuizen (tot ca. 10 bewoners) onder. Daarnaast zijn alle studentenhuizen, kleinschalig en grootschalig als categorie opgenomen in de regeling voor blokaansluitingen, zolang er sprake is van individuele kamerverhuur. Met deze regeling kunnen studentenhuizen hun energierekening verlagen met circa 670 euro en 1600 euro.

Met betrekking tot de energietoeslag vanuit gemeenten loopt op dit moment een wetsvoorstel. De Raad van State heeft hierover advies gegeven. Daarnaast zijn er verschillende rechterlijke uitspraken over dit onderwerp geweest. De Tweede Kamerfractie vindt het belangrijk dat de minister van Sociale Zaken dit goed weegt en zal de minister hier bij de wetsbehandeling kritisch op bevragen.

Tot slot heeft de Tweede Kamerfractie vol ingezet op beleid om de energieprijzen te verlagen. Inmiddels zijn de energieprijzen weer fors zijn gedaald. De meeste energiebedrijven bieden nu weer contracten aan voor prijzen onder het prijsplafond, ook jaarcontracten. Hier heeft iedereen profijt van, ook studenten.

PM116.13

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Een structurele oplossing voor de vluchtelingenopvang (1)**

Indiener: Paula Benjamins-Van Oudheusden e.a.

Woordvoerder: Paula Benjamins-Van Oudheusden

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- het gebrek aan opvangplaatsen voor vluchtelingen dit jaar meermaals heeft geleid tot een overbelasting van het aanmeldcentrum in Ter Apel;
- er in Nederland momenteel slechts één aanmeldcentrum is waar vluchtelingen terecht kunnen om de aanmeldprocedure te starten;
- het landelijke woningtekort de doorstroom van vluchtelingen met een verblijfsstatus naar reguliere woningen bemoeilijkt;

overwegende dat:

- de overbelasting van het aanmeldcentrum in Ter Apel tot schrijnende situaties heeft geleid waarbij zelfs de inzet van Artsen Zonder Grenzen noodzakelijk was;
- het aantal opvangplaatsen voor vluchtelingen de afgelopen jaren sterk is afgebouwd en niet evenwichtig is verdeeld over het land;
- meerdere gemeenten (tijdelijk) een hoger percentage van de sociale huurwoningen toebedelen aan statushouders teneinde de doorstroom uit asielzoekerscentra te bevorderen;

spreekt uit dat:

- een herhaling van de schrijnende situaties rond de vluchtelingenopvang zoals die zich voordeden bij Ter Apel koste wat het kost voorkomen moet worden;
- alle vluchtelingen in Nederland recht hebben op een goede aanmeldprocedure en een menswaardige opvang;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling
Er wordt doorlopend gewerkt aan het realiseren van voldoende en humane opvang. Ieder debat wordt hier door de fractie aandacht aan besteed en mede dankzij de inzet van D66 komt binnenkort de 'spreidingswet' naar de Tweede Kamer. Deze wet is cruciaal in het realiseren van een robuust en toekomstbestendig opvangstelsel waarbij altijd plek is voor mensen op de vlucht voor oorlog en geweld. Daarnaast zet de fractie zich blijvend in voor goede aanmeldprocedures. In het coalitieakkoord is extra geld vrijgemaakt voor de capaciteit van de IND. Verder is door de fractie in de afgelopen tijd onder andere aandacht gevraagd voor de doorloop, het verbeteren van de procedures en de bereikbaarheid van de IND.

PM116.14

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Een structurele oplossing voor de vluchtelingenopvang (2)**

Indiener: Paula Benjamins-Van Oudheusden e.a.

Woordvoerder: Paula Benjamins-Van Oudheusden

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- het gebrek aan opvangplaatsen voor vluchtelingen dit jaar meermaals heeft geleid tot een overbelasting van het aanmeldcentrum in Ter Apel;;
- er in Nederland momenteel slechts één aanmeldcentrum is waar vluchtelingen terecht kunnen om de aanmeldprocedure te starten;
- het landelijke woningtekort de doorstroom van vluchtelingen met een verblijfsstatus naar reguliere woningen bemoeilijkt;;

overwegende dat:

- de overbelasting van het aanmeldcentrum in Ter Apel tot schrijnende situaties heeft geleid waarbij zelfs de inzet van Artsen Zonder Grenzen noodzakelijk was;;
- het aantal opvangplaatsen voor vluchtelingen de afgelopen jaren sterk is afgebouwd en niet evenwichtig is verdeeld over het land;;
- meerdere gemeenten (tijdelijk) een hoger percentage van de sociale huurwoningen toebedelen aan statushouders teneinde de doorstroom uit asielzoekerscentra te bevorderen;;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- zich in te spannen voor extra aanmeldcentra naast Ter Apel en meer structurele opvanglocaties evenwichtig verspreid over het land;
- zich samen met gemeenten hard te maken voor een hogere doorstroom van statushouders naar reguliere woningen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling
D66 heeft regelmatig aandacht gevraagd voor het realiseren van extra aanmeldcentra, zoals recent nog in schriftelijke vragen aan het kabinet. In de gemeente Noordoostpolder wordt gewerkt aan een uitvalslocatie voor gezinsherenigers en ook de locatie in Zevenaar zal meer gezinsherenigers ontvangen, waardoor de eerste alternatieven voor Ter Apel ontstaan. Het is en blijft echter een urgent vraagstuk door de grote druk op Ter Apel, de fractie zal zich dan ook blijven inspannen voor het zo spoedig mogelijk realiseren van meerdere aanmeldcentra, verspreid door het land. Mede dankzij de enorme inzet van lokale D66 bestuurders en raadsleden worden op veel plekken grote stappen gezet om de

doorstroming van statushouders naar woningen te realiseren. De fractie is hen daar heel dankbaar voor en blijft graag samenwerken met iedereen in het land om de grote opgave waar we voor staan het hoofd te bieden.

PM116.15

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Naar betekenisvolle, inclusieve en diverse feestdagen**

Indiener: Has Bakker e.a.

Woordvoerder: Has Bakker

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- Nederland de volgende officiële feestdagen kent: Nieuwjaarsdag, Goede vrijdag, Eerste en tweede paasdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag, Hemelvaartsdag, Eerste en tweede pinksterdag, Eerste en tweede kerstdag;
- een feestdag niet hetzelfde is als een vrije dag (dit wordt geregeld in cao's of arbeidsovereenkomsten);

overwegende dat:

- acht van de elf feestdagen in Nederland een Christelijke feestdag zijn;
- weinig mensen bekendheid en/of binding hebben met bijvoorbeeld Hemelvaart of Pinksteren;
- in een inclusief en divers land er ook ruimte moet zijn voor feestdagen met een andere oorsprong of traditie;
- het – zeker in een tijd van oorlog op het Europees continent - een groot gemis is dat onze nationale Bevrijdingsdag niet voor iedereen een (werk)vrije dag is en hier zo weinig betekenis van uitgaat;
- praktisch gezien bijna alle feestdagen in het voorjaar vallen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- een voorstel te doen om te komen tot betekenisvollere, inclusievere en diversere nationale feestdagen;
- specifiek in te gaan op een betere invulling van Bevrijdingsdag;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De Tweede Kamerfractie zet zich via verschillende wegen in voor inclusieve en diverse feestdagen. Het verkiezingsprogramma stelt dat Keti Koti een nationale feestdag dient te worden. Die boodschap heeft Tweede Kamerlid Salima Belhaj ook uitgedragen in het debat over de excuses van de regering voor de rol van de Nederlandse staat in de slavernij en de slavenhandel. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in dit debat toegezegd een herdenkingscomité de opdracht te geven om het idee van Keti Koti als nationale feest-en herdenkingsdag verder uit te werken. De Tweede Kamerfractie blijft dit proces volgen en zal daar waar nodig verder op sturen.

PM116.16

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Omgevingswet: geen halfbakken invoeringsdatum meer**

Indiener: Has Bakker e.a.

Woordvoerder: Has Bakker

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de Omgevingswet een van de grootste wetswijzigingen ooit is in Nederland;
- de totstandkoming en invoering al meer dan 10 jaar duren;
- vrijdag 14 oktober jl. de invoering wederom is uitgesteld door de minister;
- dit inmiddels de zesde keer is dat dit gebeurt;
- invoering nu beoogd wordt op 1 juli 2023;

overwegende dat:

- het doel van de wet - vereenvoudiging en versnelling van de ruimtelijke ordening, procedures en vergunningverlening – an sich positief is;
- het motto van de wet ‘eenvoudig beter’ is, maar er zorgen zijn dat het er niet eenvoudig en beter van wordt voor burgers en overheden, en vooral private partijen profiteren;
- het niet goed functioneren van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) een groot struikelblok is en dit volgens experts op 1 juli 2023 niet verholpen is;
- het steeds weer uitstellen van de Omgevingswet en het niet werkende DSO zorgen voor grote onzekerheid, vragen, zorgen, kosten en capaciteitsproblemen bij gemeenten en provincies;
- het cruciaal is dat nieuwe invoeringsdatum zorgt voor duidelijkheid en een verantwoorde invoering garandeert;

roept de Tweede Kamerfractie en de Eerste Kamerfractie op:

- zich zeer kritisch op te stellen ten aanzien van de haalbaarheid van de invoering van de Omgevingswet op 1 juli 2023;
- op basis van een daartoe uit te voeren onderzoek te bepalen of het Digitaal Stelsel Omgevingswet op 1 juli 2023 wel voldoende operationeel kan zijn en zo niet, het moment van invoering hierop te baseren;
- zich hard te maken voor compensatie van gemeenten en provincies voor de extra benodigde inzet;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

<p>De boodschap van het congres is ter harte genomen door zowel de Eerste- als Tweede Kamerfractie. Invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2023 was overduidelijk te snel. Op 14 maart is de Eerste Kamer uiteindelijk akkoord gegaan met invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Burgers, bedrijven en medeoverheden wordt hiermee duidelijkheid geboden. Daarbij blijft er genoeg tijd voor gemeenten, provincies en waterschappen om zich goed voor te bereiden op het ingaan van de Omgevingswet en voor het oefenen met en verbeteren van het DSO.</p>

PM116.17

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Veilige en menselijke AI**

Indiener: Sam Bogerd e.a.

Woordvoerder: Sam Bogerd

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- Artificiële Intelligentie (AI) een steeds belangrijkere rol speelt in het leven van de meeste Nederlanders;
- de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) AI heeft aangewezen als de sleuteltechnologie van de 21ste eeuw;

overwegende dat:

- het recente WRR rapport over AI value alignment (het laten samenvallen van de doelen van AI met onze eigen doelen en waarden) ziet als een belangrijk langetermijnprobleem voor veilige AI;
- D66 een partij is die zich op de lange termijn durft te richten;
- D66 al jaren lang pleit voor veilig gebruik van nieuwe technologie en zich al heeft ingezet om gezichtsherkenning aan banden te leggen en AI systemen uitlegbaar te maken;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- in het kader van verantwoord gebruik van Artificiële Intelligentie (AI) de aanbevelingen van het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid te volgen, en om zich daarbij in te zetten voor value alignment (de doelen van AI inrichten aan de hand van menselijke waarden en doelen);

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Kunstmatige Intelligentie heeft grote invloed op onze samenleving. Nieuwe ontwikkelingen zoals ChatGPT bieden kansen, maar vragen ook om een goede afweging van de risico's. De Tweede Kamerfractie heeft deze motie dan ook omarmt. Een eerste stap in de uitvoering is gezet door de aangenomen motie van de leden Dekker-Abdulaziz en Van Meenen, waarmee de regering is opgeroepen om een AI-strategie te ontwikkelen, gericht op de invloed van deze ontwikkelingen op het onderwijs. De fractie zal zich ook op andere gebieden conform de motie blijven inzetten voor verantwoord gebruik van AI.

PM116.18

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie:

Waarborgen rondom bevoegdheden AIVD/MIVD

Indiener:

Ledenvergadering thema-afdeling Digitaal66

Woordvoerder:

Mark Koek

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- het Kabinet voornemens is bij de Tweede Kamer een wetsvoorstel in te dienen met de titel "Tijdelijke wet onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma", als voorloper van een herziening van de Wet op de Inlichtingendiensten;
- in de versie die voor advies aan de Raad van State is voorgelegd een aantal belangrijke waarborgen voor de mensenrechten worden opgeschort;
- dat deze waarborgen er zijn gekomen na het referendum over de Wet op de Inlichtingendiensten in 2018 als tegemoetkoming aan de zorgen van de kiezer;
- D66 de kiezer in het verkiezingsprogramma heeft beloofd te zullen strijden voor een sterke rechtsstaat die we "ook online tanden geven";

overwegende dat:

- het van groot belang is voor de rechtsstaat en de mensenrechten dat er onafhankelijke toetsing is van inzet van de hackbevoegdheid en van het ongericht afluisteren van grote groepen onschuldige burgers, vóórdat deze middelen in uitzonderlijke gevallen worden ingezet;
- dat hier belangrijke kernpunten van D66, te weten de mensenrechten, de rechtsstaat, onze privacy, en het referendum als democratisch middel, in het hart worden geraakt;

spreekt uit dat:

- een rechtsstaat, ook online, niet zonder effectieve "checks and balances" kan;
- de in 2018 ingestelde waarborgen voor de mensenrechten, te weten: o toetsing vooraf van inzet van de hackbevoegdheid en o beperking van de opslagduur van ongericht afgeluisterde data belangrijke "online tanden" van de rechtsstaat zijn zoals bedoeld in het verkiezingsprogramma voor de laatste Tweede Kamerverkiezingen (pagina 111);

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- met een kritische blik te kijken naar voorstellen van het kabinet waar die, al dan niet tijdelijk, beogen deze waarborgen voor de mensenrechten op te schorten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De behandeling van Tijdelijke wet cyberoperaties volgt in de aankomende maanden. De D66 fractie blijft zich, in lijn met de motie en eerdere toelichting, inzetten voor het waarborgen van burger- en mensenrechten in de wet.
--

PM116.19

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Faciliteer kruidenrijk grasland om de afhankelijkheid van kunstmest te verminderen**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Arjan de Boer

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de afgelopen twee jaar 812 boeren 2500 hectare land hebben ingezaaid met kruidenrijk grasland in een experiment van LTO Nederland en Urgenda;
- volgens een enquête achteraf 82% minder kunstmest is gebruikt en de helft van de boeren de hoeveelheid geïnjecteerde mest heeft verminderd zonder merkbare teruggang van de opbrengst;
- dit experiment ook leidde tot 1000 kilogram minder uitstoot van CO₂ per hectare, meer voedsel voor insecten en vogels, minder gebruik van bestrijdingsmiddelen, betere waterberging en completer voer voor koeien waardoor minder toevoegingen nodig waren;
- 77% van de deelnemende boeren aangaf zeker meer percelen met kruidenrijke grasmengsels in te willen zaaien;

overwegende dat:

- de effecten van het inzaaien van kruidenrijk grasland zeer goed aansluiten bij de Europese Farm to Fork strategie en de duurzaamheidsopgaven waar de Nederlandse landbouwsector voor staat;
- verminderde afhankelijkheid zeer wenselijk is aangezien Rusland wereldwijd een kwart van de kunstmest levert en de grootste leverancier van kunstmest is aan de Europese Unie;
- de kosten van kunstmest sterk zijn gestegen door de hoge gasprijzen en de verminderde levering van kunstmest vanuit Rusland en Wit-Rusland;
- Nederlandse boeren de komende jaren hun kunstmestgebruik moeilijker kunnen verminderen door de geleidelijke afbouw van de derogatie voor het uitrijden van dierlijke mest tot 2026 en het intrekken daarvan vanaf 2026 door de Europese Commissie;
- het vanwege bovenstaande redenen extra belangrijk is om het inzaaien van kruidenrijke grasmengsels breder op te zetten en financieel te ondersteunen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om zich in te zetten voor het landelijk beschikbaar stellen en financieel ondersteunen van kruidenrijke grasmengsels;

verzoekt de delegatie in het Europees Parlement:

- om zich in te zetten voor het op Europees niveau beschikbaar stellen en financieel ondersteunen van kruidenrijke grasmengsels;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Er wordt breed ingezet op het natuurinclusief inrichten van kringlooplandbouw waaronder kruidenrijk grasland. Biodiversiteit in de bodem, water en de lucht zijn essentieel voor een gezond landbouwsysteem. Het verminderen van kunstmestgebruik en het alternatief in de vorm van kruidenrijk grasland zorgen voor deze toename biodiversiteit. In debatten zet D66 dan ook in op meer kruidenrijk grasland. De motie die de regering verzoekt in te zetten op de stimulering van natuur inclusieve, biologische, circulaire landbouw tijdens de onderhandelingen over het landbouwakkoord dragen bij aan de uitbreiding van kruidenrijk grasland. De concrete eisen van het landbouwakkoord op het gebied van onder andere mest en bodem die gemaakt zullen worden zijn tevens belangrijk om sturing te bieden bij de bouwplannen voor landbouwgrond. Vandaar dat Tjeerd de Groot de regering met een aangenomen motie verzoekt deze eisen tijdig mee te nemen in het NPLG. Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de beschikbaarheid van kruidenrijke grasmengsels en de mogelijkheid om deze financieel te ondersteunen zullen door de D66-fractie aangemoedigd worden.

PM116.20

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **Gelijkstroom (DC) micronetten in het elektriciteitssysteem**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder: Floriske Deutman-Bodisco Massink

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- gelijkstroom en wisselspanning niet compatibel zijn. Het AC-net kan niet tegen influx van gelijkstroom, daarom is er bijvoorbeeld bij zonnepanelen een omvormer nodig om de gelijkstroom van de panelen om te zetten in wisselstroom op het net;

overwegende dat:

- lokaal geproduceerde energie het beste lokaal gehouden zou kunnen worden. Het huidige systeem zorgt voor energie-ongelijkheid, mensen met een eigen laadpaal op hun erf en zonnepanelen kunnen tegen goedkope tarieven laden, terwijl anderen afhankelijk zijn van dure, openbare laadpalen;
- een smart grid door vraagsturing niet goed past in het huidige marktmodel. Vaak wordt vraagsturing aangedragen als oplossing om het net te balanceren (veel elektriciteit gebruiken bij veel aanbod, weinig gebruiken bij weinig aanbod). Het probleem hierbij is echter dat ons liberale elektriciteitssysteem gebaseerd is op marktwerking met aanbodsturing, geen vraagsturing. De consequentie daarvan is dat als de prijs daalt, het voor leveranciers minder aantrekkelijk is om afnemers te stimuleren om elektriciteit te gebruiken;
- het marktmodel uit balans raakt door het verschil tussen bronnen met vaste en variabele kosten. Het huidige systeem raakt uit balans door de incompatibiliteit van traditionele bronnen met hoge variabele kosten (fossiel en biomassa) versus bronnen met vaste investeringen en lage variabele kosten (zon, wind, kernenergie). Het marktmodel is niet geschikt voor het faciliteren van beide prijsmechanismen;
- het momenteel voor netbeheerders en particulieren van rechtswege onmogelijk is te experimenteren met gelijkstroom micronetten en de financiering daarvan;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te zetten om netbeheerders, eventueel in samenwerking met particulieren, een mandaat te geven om te kunnen experimenteren met lokale gelijkstroomnetwerken, en die te kunnen financieren en implementeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Onder de huidige wet- en regelgeving hebben netbeheerders al voldoende ruimte om te experimenteren met gelijkstroomnetten. Daarmee is aan de wens van deze motie voldaan. Dat de uitrol van gelijkstroomnetten niet van de grond komt, heeft vooral te maken met de prioriteiten van de netbeheerders. Zij zetten zich nu vol in op het verhelpen van congestie. Netbeheerders geven aan dat gelijkstroomnetten niet de oplossing zijn voor congestieproblematiek en dat er daarom geen focus op is. De Tweede Kamerfractie geeft de netbeheerders de ruimte om hun eigen prioriteiten te stellen, houdt de ontwikkelingen rondom gelijkstroom in de gaten en zal waar nodig verdere inspanningen voor gelijkstroomnetten steunen.

PM116.21

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Naar een nieuwe groene revolutie**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Arjan de Boer

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- het intensieve landgebruik van de Nederlandse landbouw leidt tot een te hoge uitstoot van onder andere ammoniak, nitraat en broeikasgassen;
- de kwaliteitsnormen voor de natuur, het water en de lucht door deze uitstoot worden overschreden;
- een transitie in de Nederlandse landbouw noodzakelijk is om de kwaliteitsnormen voor de natuur, het water en de lucht evenals de doelen voor het klimaatakkoord te halen;

overwegende dat:

- de Nederlandse landbouw internationaal bekend staat om zijn veilige productie van hoge kwaliteit en zijn hoge efficiëntie per eenheid product;
- de Nederlandse landbouw op diverse vlakken een vooraanstaande kennispositie heeft;
- deze Nederlandse kennispositie in de landbouw ingezet kan worden om de landbouwproductie in ontwikkelingslanden te verhogen en ook diplomatiek ingezet kan worden;
- de landbouwproductie in 2050 wereldwijd met 70% moet zijn toegenomen door een groeiende wereldbevolking en veranderende voedingspatronen in ontwikkelingslanden;
- wereldwijd de groeiende behoefte aan landbouwgrond een grote bedreiging is voor de biodiversiteit;
- de landbouwproductie wereldwijd wordt bedreigd door klimaatverandering;
- de landbouwproductie tussen 1960 en 1980 wereldwijd is verhoogd door de inzet van onder andere kunstmest, bestrijdingsmiddelen en gewasveredeling;
- de inzet van deze middelen schade heeft toegebracht aan het milieu;
- het van belang is om in te zetten op klimaatbestendige gewassen en op alternatieven voor kunstmest en bestrijdingsmiddelen om de wereldbevolking duurzaam te blijven voeden;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om voorstander te zijn van het inzetten en financieel ondersteunen van kennis over klimaatbestendige gewassen en alternatieven voor kunstmest en bestrijdingsmiddelen om de Nederlandse kennispositie te handhaven;
- om waar mogelijk dit integreert met het bieden van perspectief voor de Nederlandse landbouwsector;

verzoekt de delegatie in het Europees Parlement:

- om waar mogelijk de Nederlandse kennispositie inzet bij de verduurzamingsdoelen van de Europese Farm to Fork strategie;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

<p>Er wordt door D66 voortdurend ingezet op de transitie naar kringlooplandbouw. De ontwikkelingen op het gebied van alternatieven voor kunstmest en bestrijdingsmiddelen worden gevolgd en gesteund in de mogelijke vormen. Bijvoorbeeld door in te zetten op versnelde toelating van groene middelen door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Om de kennispositie te versterken is 64 miljoen vrijgemaakt voor advies aan individuele boeren. De doelmatige besteding hiervan is belangrijk om te zorgen dat het advies gebaseerd is op de principes van kringlooplandbouw waaronder het principe water en bodem sturend. De Tweede Kamerfractie heeft de minister daarom via een aangenomen motie in december verzocht om kwaliteitseisen toe te passen om te garanderen dat het vergaren van de kennis en het advies daadwerkelijk bijdraagt aan de transitie. Daarbij heeft de Tweede Kamerfractie de regering verzocht om tijdens de onderhandelingen over het landbouwakkoord in te zetten op een breed scala aan natuur inclusieve en klimaat adaptieve landbouwvormen die tevens bijdragen aan het verdienmodel van de boer. De Tweede Kamerfractie is van mening dat dit verdienmodel essentieel is voor de transitie in de landbouwsector. Zij heeft de regering daarom verzocht tijdens het landbouwakkoord duidelijke afspraken te maken over de manier waarop de integrale keten bijdraagt aan een goed verdienvermogen voor boeren en tuinders.</p>

PM116.22

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Regulerende energiebelasting (EB) en opslag duurzame energie (ODE) - vlaktaks**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder: Bram Hanemaaijer

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de EU voornemens is om tot een vlaktaks te komen voor energiebelasting;
- Nederland zich tot dusver hiertegen lijkt te verzetten;
- Nederland daarentegen grootverbruikers lager belast dan midden- en kleinbedrijf (MKB) en huishoudens (dit geldt zelfs voor de Opslag Duurzame Energie (ODE), die gebruikt wordt om de subsidie voor duurzame energie te financieren, waartoe alle gebruikers gelijkkelijk toegang hebben);
- de komende jaren een CO₂-heffing voor alle gebruikers wordt ingevoerd;

overwegende dat:

- de energieprijzen enorm gestegen zijn;
- de energietransitie niet snel genoeg dreigt te gaan;
- de degressieve tarieven en diverse uitzonderingen van de regulerende energiebelasting de regeling zeer complex maken;
- actualisering van het stelsel van energiebelasting en ODE bemoeilijkt wordt door belangentegenstellingen tussen partijen (vooral vanuit de industrie) die elk een ander tarief betalen;
- een degressieve belasting leidt tot een perverse prikkel voor grootverbruikers om geen energie te besparen;
- huishoudens en het MKB onevenredig belast worden ten opzichte van grote afnemers;
- een vlaktax een gelijk speelveld creëert voor alle energie-afnemersbedrijven met meerdere locaties meerde keren door de hoge staffels gaan, ook al vormen die bedrijven een fiscale eenheid;
- het MKB een belangrijke bijdrage levert aan het Nederlandse bruto nationaal product;
- de grootverbruikers in ieder geval op de Europese markt moeten concurreren en de regeling dus Europees moet worden afgestemd;
- een vlaktaks een gelijk speelveld creëert voor alle energie-afnemers;
- bij een gelijkblijvend inkomen voor de overheid een vlaktaks een aanzienlijke afname van de energiekosten voor de burger zal betekenen;

- de kosten voor de overheid van het in te voeren prijsplafond voor energie sterk zullen verminderen;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- zich sterk te maken voor een Europees geharmoniseerde vlaktaks per energiedrager (elektriciteit, gas, waterstof, olie, enzovoort) voor alle energiedragers en geen uitzonderingen meer te maken;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

<p>De Tweede Kamerfractie hecht veel waarde aan de doelen die gesteld zijn in deze motie. In december is Steven van Weyenberg hierover in debat gegaan met staatssecretaris Van Rij. Die gaf aan dat het krachtenveld in Europa rond de herziening van de Energiebelastingrichtlijn slecht landde tijdens de piek van de energiecrisis. Europese trajecten zijn traag, maar we blijven aandringen. Nederland loopt hier wel vooruit. In het Belastingplan 2023 kiest het kabinet ervoor om € 500 miljoen euro energiebelasting te verschuiven zodat elektra goedkoper wordt ten opzichte van gas en zodat veelverbruikers een eerlijker steentje gaan bijdragen dan ze nu doen.</p>

PM116.23

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Steun voor actiever inzetten realisatie CCS infrastructuur**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder: Matthijs Zweemer

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- onze partij in het verkiezingsprogramma 2021-2025 uitgaat van grootschalige inzet van Carbon Capture and Storage (CCS), kijkend naar de doorrekening van het Planbureau voor de Leefomgeving;
- dit tevens een belangrijk onderdeel is in het verkiezingsprogramma voor het vergroenen van de industrie;
- het beslissings- en vergunningssysteem voor nieuwe CCS-infrastructuur projecten traag verloopt, kijkend bijvoorbeeld naar het Porthos-project en het feit dat een grote partij als Yara al besloten heeft CO₂ te gaan exporteren naar Noorwegen;
- middels de introductie van de Nederlandse CO₂-heffing als minimale emissiehandelsprijs de industrie een extra prikkel heeft gekregen om snellere CO₂-reductie te realiseren;
- voor de industrie CCS nog steeds de enige mogelijkheid is om op korte termijn CO₂-reductie te realiseren kijkend naar de laatste Klimaat- en Energieverkenning;

overwegende dat:

- er spoedig een uitspraak volgt van de Raad van State over de doorgang van het Porthos-project aan de hand van de bijkomende stikstofdepositie tijdens de bouwfase;
- dit grote consequenties kan hebben of dergelijke projecten nog wel doorgang kunnen vinden;
- met als gevolg het doorgaan van emissies richting de atmosfeer, op korte termijn (minder afvangen fossiele CO₂-uitstoot) en op langere termijn (minder afvangen van niet-fossiele CO₂-uitstoot) en daarmee grotere onzekerheid over de toekomst van de Nederlandse industrie en het voorkomen van klimaatverandering;
- er weinig signalen komen vanuit de Tweede Kamerfractie dat hier actief over meegedacht wordt danwel alternatieve plannen bedacht worden;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- zich veel actiever in te zetten voor de realisatie van infrastructuurprojecten voor Carbon Capture and Storage als belangrijke optie bij het behalen van de CO₂-doelstellingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De Tweede Kamerfractie erkent het grote belang van Carbon Capture and Storage (CCS) voor het halen van onze klimaatambities. We hebben geen luxe oplossingen uit te sluiten. Helaas dreigt als gevolg van de stikstofcrisis ook CCS-oplossingen, zoals ook andere oplossingen in de energietransitie zoals elektrificatie, te vertragen. Dit zien we het meest nadrukkelijk bij het project Porthos. De fractie spant zich maximaal in om de stikstofcrisis op te lossen en zoekt, binnen het wettelijk kader, naar oplossingen voor projecten die cruciaal zijn in de energietransitie. In 2022 alleen al is er ongeveer 7,66 miljard euro aan subsidiebeschikkingen afgegeven aan CCS. Daarnaast is CCS ook een van de oplossingen die meeloopt in de zogenaamde maatwerkafspraken met de grootste industriële vervuilers van Nederland. De fractie is daarmee van mening dat bij CCS sprake is van 'grootschalige inzet van CCS' conform het verkiezingsprogramma.

PM116.24

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **Toevoegen internationaal klimaatplan aan de Klimaatwet**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder: Evert du Marchie Van Voorthuysen

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de huidige Klimaatwet een klimaatplan bevat dat uitsluitend gericht is op de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen binnen Nederland;

overwegende dat:

- het Nederlandse aandeel in de mondiale welvaart (1,1%) veel groter is dan het aandeel van de binnenlandse uitstoot van broeikasgassen (0,4% van de mondiale uitstoot);
- dit verschil teweeg wordt gebracht door onder andere de productie van consumptiegoederen voor Nederlanders in China en veevoer in Brazilië voor de Nederlandse veehouderij;
- Nederland daarom moreel verplicht is om ook in het buitenland actie te ondernemen om aldaar de uitstoot te verminderen;
- Nederland hiertoe reeds overeenkomsten sluit met landen als Namibië;
- D66 in het landelijk verkiezingsprogramma 2021 pleit voor het investeren in zonnecentrales in Noord-Afrika;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- zich in te spannen om de Klimaatwet uit te breiden met een internationaal klimaatplan, met als doel structuur te bieden voor de Nederlandse bijdrage aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in andere landen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

In opdracht van het congres heeft de Tweede Kamerfractie zich ingezet om een internationaal klimaatplan op te nemen bij de behandeling van de wijziging van de Klimaatwet. De regering adviseerde negatief over deze opname, omdat de Klimaatwet uitsluitend ziet op de nationale inspanningen op het gebied van klimaat voor Europees Nederland. Om diezelfde reden maakt ook de klimaataanpak voor de bijzondere gemeenten in het Koninkrijk geen onderdeel uit van de wet. Eind maart debatteert de Tweede Kamer over de internationale klimaatstrategie van het kabinet, die recent is gepubliceerd. De D66 fractie zal zich bij dit debat hard maken voor de opdracht van het congres en zoeken naar instrumenten om de internationale klimaatstrategie goed te borgen.

PM116.25

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Verhoogde urgentie voor de grondstoffentransitie**

Indiener: Ledenvergadering thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder: Frank Nouws

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- Nederland als langetermijndoel heeft om in 2050 volledig circulair te zijn, met als tussendoel in 2030 een halvering van het gebruik van de hoeveelheid primaire abiotische grondstoffen in de Nederlandse economie;
- deze zogenaamde grondstoffentransitie niet op zichzelf staat. Efficiënter grondstoffengebruik levert een belangrijke bijdrage aan de reductie van de CO₂-uitstoot, alsmede aan het tegengaan van biodiversiteitsverlies en milieuschade. Bovendien vermindert het de leveringsrisico's uit geopolitiek instabiele landen, zoals China en Rusland;
- overheden de laatste jaren diverse inspanningen gedaan hebben om de grondstoffentransitie op gang te brengen. Onderzoek toont echter aan dat deze inspanningen ontoereikend zijn om de uiteindelijke doelstellingen voor 2030 en 2050 te kunnen halen;

overwegende dat:

- 2030 en 2050 als doelstellingen van de grondstoffentransitie heel dichtbij zijn, dat de impact hiervan enorm is, maar het besef van deze urgentie nog onvoldoende is;
- het beleid voor de grondstoffentransitie momenteel hierdoor achterblijft bij het klimaat- en energiebeleid, terwijl een evenwichtige samenhang tussen deze twee van groot belang is;
- de grondstoffentransitie betrekking heeft op een breed palet aan beleidsdomeinen zoals klimaat en energie, economie, landbouw, economie, ontwikkelingssamenwerking, woningbouw en infrastructuur;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- de urgentie van de transitie naar een circulaire economie (grondstoffentransitie) bij alle relevante beleidsterreinen te betrekken en uit te dragen, en waar nodig te streven naar voldoende middelen voor deze transitie;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

<p>De omslag naar een circulaire economie is een brede transitie die niet slechts bij een ministerie ligt. Daarom brengt de fractie circulaire ook onder de aandacht binnen andere commissies dan I&W (circulariteit). Voorbeelden hiervan zijn de commissies EZK (Economie en klimaat) en Wonen. Kiki Hagen en Raoul Boucke hebben bijvoorbeeld op 23 november een motie aangenomen gekregen die het kabinet oproept om circulariteitseisen op te nemen in alle nog uit te schrijven tenders voor wind op zee.</p>

PM116.26

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Voorkomen van negatieve milieueffecten door het vervallen van de Nederlandse mestderogatie**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Arjan de Boer

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de derogatie voor het uitrijden van dierlijke mest wordt afgebouwd tot 2026 om vervolgens te worden ingetrokken door de Europese Commissie;
- hierdoor ook de bijbehorende vereiste komt te vervallen van minimaal 80% grasland in het areaal van boeren met derogatie;

overwegende dat:

- het afbouwen van de derogatie het mogelijk aantrekkelijker maakt voor boeren om grasland om te zetten naar bouwland voor de teelt van snijmaïs;
- grasland een positievere impact heeft op de opbouw van organische stof en op de biodiversiteit zowel boven- als ondergronds dan bouwland voor andere gewassen;
- deze positieve gevolgen groter zijn naarmate het grasland ouder is en naarmate er langer geen grondbewerking is toegepast;
- het scheuren van grasland leidt tot grotere uitspoeling van meststoffen naar grond- en oppervlaktewater, uitstoot van CO₂ en minder vastlegging van koolstof in de bodem;
- dit nadelige milieueffecten heeft en het halen van de Kaderrichtlijn Water in 2027 bemoeilijkt;
- het scheuren van grasland verbonden kan worden aan eisen zoals het constant houden van de netto hoeveelheid grasland in het bedrijf of het telen van een gewas dat meststoffen goed bindt;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om preventief de mogelijkheden te onderzoeken om de uitspoeling en nadelige milieueffecten van het scheuren van grasland te voorkomen;
- zich in te spannen om de hoeveelheid grasland in het landbouwareaal te monitoren;
- om het afbouwpad voor de derogatie integreert in het Nationaal Programma Landelijk Gebied;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Uitspoeling is iets waar D66 zich hard voor inzet. Zij pleit daarom nadrukkelijk voor het toepassen van de juiste gewassen op de juiste grond. Het sturen op bodem is deel van kringlooplandbouw en het planten van uitspoelingsgevoelige gewassen horen hierbij niet op uitspoelingsgevoelige gronden. Middels een motie ingediend door Tjeerd de Groot worden doelen m.b.t. tot onder andere nitraat en bestrijdingsmiddelen betrokken bij het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Daarmee worden de gevolgen van de afbouw van derogatie meegenomen. De D66-fractie herkent de zorg dat een omslag van grasland naar bouwland met bijvoorbeeld maïs nadelige effecten heeft op uitspoeling, CO₂ en stikstof. Ook dit is onderdeel van de inzet op kringlooplandbouw en de inzet op het stikstof dossier. De D66-fractie zal blijvend aandacht besteden om de doelen te halen en om te zorgen dat Nederland zich aan de gestelde normen houdt. Hierbij hoort het onderzoeken van milieueffecten en monitoren van grasland.

PM116.27

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie:

Warmteschap (warmte-energiegemeenschap of -coöperatie) opnemen in de wet collectieve warmtevoorziening (WCW)

Indiener:

Ledenvergadering thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder:

Ronald Buijsse

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de warmtetransitie, waaronder de aansluiting van woningen en gebouwen, achterloopt op de doelstelling;
- circa 20% van de Nederlandse huishoudens in potentie aangesloten kunnen worden op een warmtenet;
- een warmtenet kan bestaan uit minder dan 50 tot meer dan 50.000 aansluitingen;
- door de toenemende mate van netcongestie collectieve warmteoplossingen sneller en vaker een passende oplossing zijn;
- een warmteschap of warmtecoöperatie democratisch georganiseerd is, de zeggenschap bij lokale belanghebbenden (leden of aandeelhouders; lokale autoriteiten zoals gemeenten of kleine ondernemingen) ligt en het hoofddoel profit for purpose is; niet het realiseren van winst voor aandeelhouders;

overwegende dat:

- het aantal warmteschappen sterk groeit. Er zijn nu 150 warmte-initiatieven en 20 in ontwikkeling, ondanks het ontbreken van een goed geregelde positie voor warmteschappen in de wet;
- Nederland vanuit de Europese regelgeving verplicht is om de definitie van energiegemeenschappen (waaronder warmteschappen) op te nemen in haar energiewetgeving, maar dat dit tot nu toe niet is gebeurd;
- het voor de Nederlandse situatie heel effectief zou zijn als de warmteschappen in rechten tenminste gelijkgesteld worden aan de formele publieke partijen;
- de dynamiek rondom de collectieve warmtevoorziening ondervangen kan worden in drie soorten recht die opgenomen zouden moeten worden in de wet: opgroeirecht (ruimte voor planontwikkeling), inclusief initiatiefrecht en ontwikkelrecht (recht om het plan daadwerkelijk uit te voeren zonder dat andere partijen het plan overnemen), in lijn met de Europese richtlijnen rondom energiegemeenschappen;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- zich sterk te maken voor het opnemen van het warmteschap (warmte-energiegemeenschap of –coöperatie) in de Wet Collectieve Warmtevoorziening en de warmteschappen dezelfde rechten en plichten te geven als een publiek warmtebedrijf;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De Tweede Kamerfractie heeft zich in lijn met de opdracht van het congres ingezet om warmte coöperaties dezelfde rechten en plichten te geven als een publiek warmte bedrijf. De minister voor Klimaat en energie heeft naar aanleiding van de inzet van D66 toegezegd dit mee te nemen in de verdere vormgeving van de Wet collectieve warmtevoorzieningen die eind dit jaar of begin volgend jaar wordt aangeboden aan de Kamer. De D66-fractie deelt de opvatting van de indieners van de motie en heeft mede daarom ook gevraagd of het in het coalitieakkoord aangekondigde subsidie-instrument voor warmtenetten eveneens kan worden ingezet voor warmte-coöperaties. Ook dit wordt door het kabinet meegenomen in het verdere proces.

PM116.28

Politieke Motie

Pre-advies: Neutraal

Titel motie: **Gelijke behandeling mbo, hbo en wo verankeren in wet**

Indiener: Gerben Hiemstra e.a.

Woordvoerder: Gerben Hiemstra

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- mbo'ers soms geweerd worden uit cafés;
- er bedrijven en organisaties zijn die voor goederen en diensten korting geven aan hbo & wo studenten maar niet aan mbo studenten;
- de gronden waarop niet gediscrimineerd mag worden vastgelegd staan in het gelijkebehandelingsrecht, en dat opleidingsniveau hier niet in vermeld staat;

overwegende dat:

- discriminatie op basis van onderwijs niet wenselijk is met betrekking tot goederen en diensten;
- segregatie tussen mensen met verschillende opleidingen verkleind moet worden;
- in het regeerakkoord staat: "We bevorderen de gelijke behandeling van studenten uit het mbo, hbo en wo.";

roept de Tweede Kamerfractie op:

- om zich in te zetten voor een aanpassing aan het gelijkebehandelingsrecht, door hieraan opleidingsniveau toe te voegen als grond waarop men geen onderscheid mag maken (in andere woorden discriminatie) bij het aanbieden van goederen en diensten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

Drie weken na het congres heeft de D66 fractie een eerste stap gezet om invulling te geven aan deze motie. Zij hebben een motie gericht aan het kabinet gesteund die oproept om de ongelijkheid van studenten in het MBO ten opzichte van studenten in het HBO en het WO in kaart te brengen. Daarnaast verzoekt de motie het kabinet om daarbij in te gaan op welke manier en op welke termijn deze knelpunten weggenomen zullen worden. Daarbij is in de Kamer expliciet uitgesproken dat de Wet algemene behandeling een van de mogelijke opties is om dit te doen. Het kabinet komt in mei met een reactie op de motie. De D66 fractie gaat dat nauwgezet volgen en zal de minister dan kritisch bevragen over de vervolgstappen.

PM116.29

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Orde op zaken onderwijshuisvesting**

Indiener: Thierry van Vugt e.a.

Woordvoerder: Thierry van Vugt

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- de Tweede Kamer op 1 december vergadert over onderwijshuisvesting in het funderend onderwijs;

overwegende dat:

- gemeenten voor grote opgaven rond onderwijshuisvesting staan, in het bijzonder gezien de grote hoeveelheid naoorlogse schoolgebouwen die dringend aan vervanging toe is komende jaren;
- gemeenten een wettelijke zorgplicht hebben om in adequate onderwijshuisvesting te voorzien;
- er tot op heden door het ministerie van Onderwijs geen opvolging gegeven is aan het Interdepartementaal Beleidsonderzoek Onderwijshuisvesting d.d. 9 april 2021, waarin wordt geconstateerd dat de bouwkundige eisen, (bouw)kosten en beschikbare budgetten in geen verhouding staan;
- het coalitieakkoord van 10 januari 2022 een rijke onderwijsparagraaf kent, maar het onderwerp onderwijshuisvesting hier helaas geen plek in heeft;
- de bouwkosten sinds de totstandkoming van genoemd beleidsonderzoek explosief zijn toegenomen;
- het klimaatakkoord en ventilatie-eisen vanwege Covid-19 vereisen dat gemeenten toekomstbestendigere schoolgebouwen neerzetten dan de BENG-norm (Bijna EnergieNeutraal Gebouw), die wettelijk verplicht is, en waaraan de bekostigingsnormen zijn gekoppeld;
- het breed gedragen manifest 'Voor goed onderwijs hebben wij goede schoolgebouwen nodig', welk is ondertekend door o.a. Primair Onderwijs-raad, Voortgezet Onderwijs-raad, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Algemene Onderwijsbond, LerarenCollectief, Ouders & Onderwijs, Landelijk Actie Komitee Scholieren, Bouwend Nederland, Bouwstenen voor Sociaal, Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs, Sectorraad Praktijkonderwijs, TechniekNL, Landelijke Vereniging Onderwijsadviseurs en Binnenklimaat Nederland, op korte termijn opvolging behoeft;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te zetten voor een snelle verbetering van de bekostigingsstructuur voor onderwijshuisvesting, met voldoende middelen om te zorgen voor toekomstbestendige en duurzame schoolgebouwen in lijn met de ambities uit het Klimaatakkoord;
- hierop aan te dringen bij de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De Tweede Kamerfractie heeft deze aangenomen motie als inzet gebruikt bij zowel het debat over de onderwijsbegroting als het commissiedebat huisvesting. Er is daardoor een motie aangenomen die pleit voor een revolverend fonds waarbij scholen en gemeenten geld kunnen lenen voor renovatie of nieuwbouw. Het fonds wordt gevuld door OCW, BZK, EZK en particuliere investeerders zoals pensioenfondsen. De minister is een verkenning aan het maken naar dit revolverend fonds en een programmatische aanpak voor de problematiek in de onderwijshuisvesting. Wij zijn nog in afwachting van de reactie van de minister hoe hij deze motie gaat uitvoeren.

PM116.30

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Menstruatiearmoede**

Indiener: Sven Koornstra e.a.

Woordvoerder: Sven Koornstra

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- in 2021 één op de twaalf meisjes tussen de leeftijd van 12 en 25 jaar soms te weinig geld heeft voor menstruatie producten;
- de koopkracht van families met kinderen in 2022 volgens het CPB daalt met 6,7%;
- het gebrek aan menstruatieproducten ertoe kan leiden dat meisjes niet naar school gaan vanwege hun menstruatie;
- in Schotland sinds 2020 een wet van kracht is om menstruatieproducten gratis aan te bieden via lokale overheden en scholen;

overwegende dat:

- de impact van menstruatiearmoede leidt tot kansenongelijkheid tussen jongens en meisjes;
- het gebrek aan menstruatieproducten ertoe kan leiden dat onveilige materialen worden gebruikt, met lichamelijke gezondheidsrisico's tot gevolg;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich in te zetten om menstruatieartikelen voor iedereen ongeacht hun leeftijd landelijk gratis aan te bieden via lokale overheden en scholen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

In december 2022 is een motie van Hülya Kat, samen met Koekkoek (VOLT) en Kathmann (PvdA) aangenomen om menstruatieartikelen in ieder geval toegankelijk en gratis te maken voor de meest kwetsbare huishoudens. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is deze motie aan het uitvoeren door met maatschappelijke partners afspraken te maken over het aanbod van menstruatieartikelen bij bijv. het Rode Kruis, Voedselbank Nederland en het Armoedefonds. Het Armoedefonds heeft inmiddels 1.462 menstruatie uitgiftepunten op andere buurtcentra, scholen, bibliotheken etc. Er is ook geld vrijgemaakt bij de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om hier aanvullend op in te zetten. We willen hier wel tempo op dus houden het goed in de gaten. Ook wachten we op dit moment nog op een brief waarin minister Schouten met meer informatie komt. Ondertussen zijn wij met Volt, PvdA en Unesco Jongerencommissie bezig hoe we invulling kunnen geven aan het gratis beschikbaar stellen van menstruatieartikelen op scholen.

PM116.31

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Recht op sporten bewegen voor iedereen**

Indiener: Has Bakker e.a.

Woordvoerder: Has Bakker

Het D66 Congres op zaterdag 19 november 2022 bijeen te Rotterdam,

constaterende dat:

- sporten & bewegen een belangrijke rol spelen in de maatschappij: het is gezond, het verbindt, helpt kinderen hun talenten te ontdekken en brengt plezier;
- steeds minder Nederlanders sporten bewegen (zie Kenniscentrum Sport & Bewegen);
- het recht op sporten & bewegen niet wettelijk verankerd is in Nederland, het geen publieke taak is en de positie van sportorganisaties niet geborgd is;
- het doel van het Nationaal Preventieakkoord 2040 is dat 75% van de Nederlanders de beweegnorm haalt;

overwegende dat:

- sporten & bewegen vaak het onderspit delven in de begrotingen en prioriteiten van overheden;
- de situatie voor sporters en sportorganisaties gezien de inflatie, de energiecrisis en de coronacrisis steeds meer penibel wordt;
- het feit dat sporten & bewegen geen wettelijke publieke taak is ervoor zorgt dat investeringen en ondersteuning sterk fluctueren (per gebied en per jaar) en afstemming ontbreekt;
- ondanks de huidige beweegcrisis en de ambities over preventie, het kabinet niet meer maar minder investeert in sporten & bewegen (van 590 naar 524 miljoen in 2023);
- de Nederlandse Sportraad pleit voor de invoering van een sportwet waarin het recht op sporten & bewegen als publieke taak verankerd is;
- de Minister voor Langdurige Zorg en Sport de ogen nog sluit voor het belang van sporten en bewegen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- het standpunt vóór het invoeren van een sportwet, waarin het recht op sporten & bewegen voor iedereen als publieke taak verankerd is en de positie van sportorganisaties geborgd wordt, uit te dragen en actief een meerderheid in de Kamer hiervoor te zoeken; en ook zelf voorstellen hiertoe te doen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Terugkoppeling

De Tweede Kamerfractie van D66 is blij dat het congres deze motie heeft aangenomen. Mede naar aanleiding daarvan heeft D66 samen met de SP een motie ingediend en aangenomen gekregen om de Minister te verzoeken met een sportwet te komen waarin de rollen en verantwoordelijkheden van overheden en de sportbranche uitgewerkt moet worden. Daarbij is ook gevraagd om doelen vast te leggen over toegankelijkheden, het tegengaan van beweegarmoede en ongelijkheid op deze vlakken. Daarmee wil D66 invulling geven aan de wens om het recht op sport en bewegen wettelijk vast te leggen, zoals ook in de motie staat omschreven. D66 en SP hebben de minister daarbij een duidelijke deadline meegegeven, namelijk een uitgewerkte Sportwet die deze Kamerperiode behandeld kan worden.